

The nearer you come into relation with a person, the more necessary do tact and courtesy become.

—Oliver Wendell Holmes.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 20—Vol. LVII.

Friday, 22nd May, 1959

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

Nasser Says Communists "Fifth Columnists"

THE Christian Science Monitor of April 30 reports President Nasser of the United Arab Republic as complaining bitterly against the activities of the Communists in the Arab world.

President Nasser says the Communist parties, "which are acting today as a fifth column in our countries, are in fact bases against us."

The United Arab Republic President told Arab workers' representatives: "They want to numb us or deceive us and then place us against our will in spheres of influence. This is what we have rejected."

Mr. Nasser quoted Yugoslav President Tito's difficulties with Moscow as showing that Soviet Communists were not fighting for questions of principle but in order to establish the domination of one country over another.

"Yugoslavia, a Communist country, has become the target of attacks because it refused to be engulfed in a sphere of influence," he said.

Reds Demand Role

Speaking of the situation in Iraq, where the government is reportedly under strong Communist influence, Mr. Nasser said the regime of Premier Abdel Karim Kassem had destroyed the revolution which overthrew the Iraqi monarchy last July. Premier Kassem and his associates, he said, had carried out "a

revolution against a revolution."

The U.A.R. President accused the British of using the Kassem regime "against the Arab nation" just as they had used the regime of the late Nuri el-Said, who was ousted and killed in last year's revolution.

In Iraq, the Communist Party has demanded full

membership in Premier Kassem's government.

A public manifesto signed by the central bureau of the Iraqi Communist Party called for establishment of a popular front "with representatives of other loyal democratic parties and forces."

The Communists also reiterated their demands that General Kassem "arm the popular resistance forces and the whole people execute the peoples' court sen-

(Continued on page 199)

Bandaranaike Faces New Political Storm

COLOMBO, Monday.

THE Ceylon Prime Minister, Mr. Solomon Bandaranaike, today rejected an ultimatum from two Marxist Ministers in his coalition Cabinet who are now expected to walk-out of the three-year-old Government.

The Prime Minister told the two Ministers, Mr. Philip Gunawardene and Mr. P. H. William de Silva that he could not accept their demand that he should withdraw plans to take over part of Mr. Gunawardene's Ministry.

Five members of the Prime Ministers Sri Lanka Freedom Party are also considered likely to leave the Party and this would deprive the Government of its absolute majority in Parliament.

Crisis

The crisis began on May 6 when 10 Right-Wing Ministers in the 15-member Cabinet threatened a boycott unless Mr. Gunawardene was expelled from his post as Minister of Food and Agriculture, claiming he was leading the country to communism.

Three days ago Mr. Bandaranaike announced he would take over the Food and co-operatives Departments of the Ministry.

(Continued on page 197)

Mboya's Hopes Concerning America

By LEONARD INGALLS
In "The New York Times"

TOM MBOYA, Kenya political and labour leader, urged this country to adopt a "more enlightened policy" toward Africa. Americans should remember, he said, that every person in the world does not own a refrigerator or a pair of shoes.

"What Africa is looking for is a more enlightened policy from the United States," he said. "We have great hopes and expectations from your country; your heritage leads us to believe there is no other country in the world from which we should expect greater things."

Mr. Mboya addressed a meeting of the Trade Union Council of the Liberal party at the Astor Hotel. About 200 persons attended. The Kenya leader is on a six-week tour of the United States.

In discussing the choice by Africans between the West and the East, Mr. Mboya said:

"If democracy is to survive, the time has come for a reappraisal of the position of the countries of the West, including the United States,

(Continued on page 197)

OPINION

FRIDAY, 22ND MAY 1959

Afrikanerdom's Crisis

THE strongly-worded but very timely warnings against apartheid which flow from Potchefstroom and other Afrikaans universities almost every other week are an indication that thinking Afrikaners realise now that survival for their people no longer depends on keeping political power in their hands but in winning the goodwill of the majority in South Africa.

The mass of the Afrikaner people were taught the wrongest and, often, the most wicked doctrines by their Church, by their universities and by their political leaders. They were made to see virtue in glorifying that half-ignorance which saw the truth from the perspective of race. They were made to believe that the temper of the slave-owner was the sort of attitude to take up in dealings with the man of colour.

This process of indoctrination had two very fatal weaknesses. It transformed the majority of the peoples of South Africa into the Afrikaner's worst possible enemies. To the extent that he saw survival for himself in treating them with contempt, they slowly turned to the view that survival for them lay in working for the ultimate expulsion of the Afrikaner from Africa.

Collapse

With the collapse of the White man's power to influence world events; with the peoples of Africa rising to independence now, the point has been reached when both the Afrikaner and the Union African have to make up their minds finally on what to do with each other.

The Afrikaner can follow Verwoerd blindly and refuse to take realistic note of the course events are taking. If he did that he would sooner or later come to a head-on collision with the 200 million peoples of Africa. It would most probably take less than fifty years to wipe out the Afrikaners from Africa in that situation. Nothing that they can do by force now against the African could save them from the wrath of the awakening Africa.

On the other hand, the Afrikaner can realise that African goodwill, as we have consistently repeated in these columns, is the only guarantee of survival for himself now left. He could then give to liberty a meaning which would be the same on both sides of the colour line. If he did this, he would lose the initiative to influence events on the political plane but would have enough African goodwill on his side to ensure his survival as a cultural entity.

The professors are aware that the first course has been tried down the centuries and has not given the Afrikaner that security he wanted. They want a new approach which would establish a bridge of accord between the African and the Afrikaner. Most of the politicians,

concerned with their selfish interests and eager to cling to power at all costs, are taking up a dangerously rigid attitude. They move events precisely in the direction of that disaster which they dread most.

Crisis

And this, in turn, brings Afrikanerdom face to face with its crisis in its starkest nakedness. What is the Afrikaner, who seeks nothing in this world other than right to make the best possible use of his life and cedes his neighbour's right to have a similar aspect to do? Must he adhere to a dangerous tribalism, based on half-ignorance and hatred for his fellowmen break completely with the past and see salvation for himself in identifying himself with all his countrymen of races?

For people whose thinking has been poisoned centuries by seeing the truth from the perspective of the choice is both a cruel and bitter one. If the Afrikaner must survive he must learn quickly to accept the fact to-morrow his boss will be the African. If he learns that history warns him that he better start preparations for clearing out of Africa.

He is going to make his choice. He can no longer delay this and the sooner he does that, the better. The other groups cannot fold their hands and say should stew in his own mess. The crisis that faces the Afrikaner faces every other racial group—and that includes the majority group, the Africans.

What will the African do in his hour of victory? Will he emulate those who have oppressed him for centuries and see his fellowmen from the perspective of race? Will he succeed in giving to citizenship a meaning which will have a similar validity on both sides of the colour line and in that way produce a quality of leadership and statesmanship which has not been forthcoming from the ruling side?

Punish

If he seeks to punish where he was punished and kill where he was killed, he might realise now that he is heading straight for civil war and troubles far more complicated than those he faces at the moment. In other words he would have fought for centuries for freedom only to lose it in the hour of victory.

On the other hand he can realise that centuries of oppression have awakened in him a moral dimension long latent in the human make up, which should enable him to draw the distinction between the intrinsic and obvious and in that way lead South Africa along routes to a better future. If he does that, freedom will be safe when he rules.

FOUNTAIN OF WISDOM

"The very essence of a free Government is in considering offices as public trusts, bestowed for the good of the country, and not for the benefit of an individual or a party."

—John Caldwell

Comment On Men And Events

Bishop Reeves And The New Alliance

By JORDAN K. NGUBANE

"NEW AGE" recently announced that fourteen organisations had come together to establish a new and broader alliance against apartheid under the chairmanship of Bishop Reeves of Johannesburg. This is a very important development because it represents a desirable crystallisation of attitudes among those who oppose race oppression and is a realistic recognition of the fact that for liberty to have a similar meaning on both sides of the colour line White and non-White have to fight side by side in its defence.

While it is true that one of the reasons why apartheid has succeeded in mauling the lives of us is the unity of the Afrikaner Nationalists and their fear of a split in their community, it is important to remember that Afrikaner Nationalism has had no real and effective opposition from the democratic side in this country. Up to a short while ago the only people who resisted apartheid with determination were the Africans—who were its main victims. It was the Africans who played a decisive role in the resistance movement. It was the Africans who were shot in the fight against the Passes for women.

But with the various restrictions on the African's right to assemble and limited organising skill, the opposition from this section of the nation could either be diffused or largely ineffective. The real danger in this was not so much that apartheid was given the green light as the fact that a semi-fluid situation was created which could have exploded in any direction at any time. The Afro-Indian riots of 1949 and the bloody clashes between the Basuto and the Zulus in Johannesburg recently are a case in point.

Temptation

Where violence was used so decisively from the ruling side as an argument, a situation was slowly being created where the oppressed would progressively resist with difficulty the temptation—in their desperation—to hurl themselves right across the apartheid's line of fire and let loose on the country a frightful wave of bloodshed. It happened in Kenya and there was no valid reason why it could not happen here.

In a sense the government did not seem unattracted by the prospects of such an uprising. As a matter of fact during the Mau Mau crisis the South African Police even started rumours to the effect that an underground movement—the Shisa Shisa, suggestively enough—had been

launched whose aims were broadly similar to those of the Mau Mau. She implied incitement was obviously designed to create an atmosphere in which the tensions long locked in the African bosom could explode and justify the calling out of the army to shoot the political agitators out of existence and at the same time unify White opinion against the Black Peril—precisely in the way Hertzog did in 1929 after the communists had published their Black Republic Manifesto

Commonsense

Both the African masses and their leaders had too much commonsense to fall into the trap laid so naively by the men of apartheid. They laughed the Shisa Shisa idea out of existence.

But with Dr. Verwoerd daily sailing into very serious trouble right within the Afrikaans community, his government becomes more frantic in its desire to provoke an explosion among the Africans. The order of tanks for use by the Police shows precisely the way in which the government is thinking. The Minister of Justice is obviously thinking that South Africa is heading for civil war or very serious riots. He reckons he does not wish to be caught unprepared.

In ordering these military weapons, however, the government only increases the provocation to the oppressed and heightens the state of tension generated by apartheid. This, in turn, creates an atmosphere of uncertainty which is bad for all concerned. The United Party, whose views on the race question are broadly similar to those of the Afrikaner Nationalists, is impotent to prevent events moving to a disastrous climax. The Congress Movement has, by isolating the ANC from the bulk of the African people and by splitting the Africans, demonstrated that it is the wrong body to unite the anti-apartheid side.

The Africans themselves have shown quite clearly that they do not trust it. At the Bloemfontein conference of African leaders, not

one word was said about the Freedom Charter. In the Coloured elections in the Cape, the electors made it quite clear that rather than have men with Congress Movement sympathies they would sooner have United Party supporters! Which is a terrible indictment of the Congress Movement from the Coloured side.

Dangerous Vacuum

The growing intransigence of the government on one side and the growing impotence of the United Party or the Congress Movement on the other created a dangerous vacuum which could have started events moving in any direction and getting out control in the process. If that happened the government would feel they have just the magnificent opportunity they have always wanted to teach the Kaffirs, the Hotnots and the Koelies the lesson of their lives. We must be under no illusions here. South Africa is now being ruled by a dangerously irresponsible and totalitarian junta which will stop almost at nothing to keep itself—particularly against the background of the troubles erupting in the Afrikaans community. There must be a scapegoat upon whom the sins of this junta must be washed and a ready one is provided by the African who is in revolt against humiliation.

The various decrees, proclamations and laws passed in recent years against mixed assemblies have been designed more to isolate the African and keep him in the position either of being an easy target or of being magnified into a bogey which would unite the Whites.

A situation like this is very dangerous. It calls for bold action to enable the White and non-White democrats to discover precisely where their interests are identical and from there to proceed to stand together in one massive and effective phalanx against Verwoerdian totalitarianism. The alliance of fourteen organisations does precisely this and for this reason deserves the support of every democrat.

Two Advantages

It has two other virtues which commend it to me. The Congress Movement has always been handicapped by the communist element within it which was too powerful to be kept in check by Chief Luthuli. In the new alliance, the communists will not

be free to do what they like. They will have limited scope to stage political stunts to please Moscow. I am not so sure that they will not be as disruptive an influence as they have undermined the unity of the Africans within the last thirty-five years.

The second advantage of the new alliance is that within it both Mr. Luthuli and Mr. Sobukwe could sit and plan as allies and in that way bring together their followings in a gigantic march against race oppression. Whatever the Congress Movement did, it could never bring these two men together.

All this does not, however, mean that the new alliance could not have very grave weaknesses. A quick glance at the organisation in it gives the impression that its leadership will be dominated by Europeans who present a negligible minority on the White side. That would be catastrophic. Any political movement in which the Africans are expected to play a decisive role must clearly avoid the temptation to exploit the weaknesses of the African community and to use these to create a situation where the African must co-operate while the other races do the operating.

The African's right to participate as a real and effective equal in making policy must be recognised. Equality here must be seen to have been practised, to be real. There is no equality in giving the minority groups voting powers out of all proportion to their contribution to the struggle. How dangerous this can be can be seen in the way in which it gave rise to the Pan-Africanist Congress.

Give Balance

A formula should sooner or later be found by which a very wide or the widest section possible of African opinion should be represented in the alliance. That should give balance to the decisions of the new organisation. Without this balance the alliance would either crack up or suffer the fate of the Congress Movement.

This brings me to my last point. It would be tragic if the Pan Africanists were placed in the position where they found it impossible to join the alliance. By committing itself to certain political preferences, the new alliance could easily make it possible for the Pan-Africanists to be ready to co-operate. And some people in the Congress Movement are not likely to be

(Continued on page 199)

Koestler Looks At Vinoba Bhave

By ARTHUR KOESTLER in "The Observer"

ARTHUR KOESTLER, the famous novelist and writer, has just returned from a visit to India and Japan. While in India he spent some days with Vinoba Bhave, the remarkable man who launched the Bhoodan movement to persuade landlords to give their land to the peasants. In the following article he describes his impressions of Vinoba Bhave:—

In May, 1953, two years after Acharya Vinoba Bhave had set out on foot to solve India's problem by persuading the rich to give away their land to the poor, the Rajah of Ranka, province of Bihar, seized by the holy fever, donated 11,000 acres to one of his labourers and 2,500 acres to another.

Vinoba asked the Rajah why he had given four times more to the first than to the second. The Rajah shrugged respectfully and said he had given each labourer precisely the amount that he had asked for.

Vinoba sucked in his cheeks as if sucking an acid drop, a habit of his when thinking: "In this case, how much will you give me?"

"As much as you ask for," said the Rajah.

"How much land do you have altogether?"

"A hundred thousand acres uncultivated and about 7,000 self cultivated."

"As a rule," said Vinoba, "I ask for one sixth of the total: But in view of what you said, please make over to me the whole 100,000 acres of uncultivated land and one sixth of the cultivated."

"As you wish," said the Rajah, and as soon as it was drafted, he signed the deed.

Slow, Silent Avalanche

The story, when narrated by a Westerner for Western ears, carries a ring of melodrama or fairy tale which is as unavoidable as it is misleading; for such episodes were daily routine in the early years of Vinoba Bhave's Bhoodan campaign. The movement was growing like a slow, silent avalanche—without publicity, staff or organisation—an avalanche of dust stirred up by the old man's feet, stomping round the country from village to village, at the rate of four miles an hour, twelve to fifteen miles a day, seven days a week, covering up to date a total of 25,000 miles.

In April, 1954, on the third anniversary of the movement, a conference was held at Bodh Gaya, the city where the Lord Buddha had obtained enlightenment under the Banyan tree. Among the speakers paying homage to Vinoba were Prime Minister Nehru and the leader of

the Socialist Party, Jayaprakash Narayan. The latter, one of the most revered figures in India, was at the time generally regarded as the likeliest successor to Nehru.

On that historic occasion he alienated forever thousands of his followers and electrified millions with a new and unexpected hope, for Jayaprakash, a lionine orator, announced quietly, almost shyly, his *Jeevan dan*—his renunciation of politics and solemn pledge to devote the rest of his life to the service of the Bhoodan movement.

At the beginning of 1959, nearly eight years after the start of the movement, Vinoba had marched the equivalent of the length of the equator and collected nearly eight million acres of land. It seems a staggering figure, but it represents merely 15 per cent of his original target of 50 million acres as a minimum solution of India's rural problem. Moreover, less than half of the donated land is in a cultivable condition, and owing to technical difficulties only a fraction of it has actually been distributed to the landless.

Among the Indians to whom I talked before I met Vinoba, about one-third shrugged him off as a saintly crank, another third regarded him as an historic figure equal to or greater than Gandhi; the remainder hovered between national scepticism and irrational hope!

I wanted to meet Vinoba in his natural habitat as it were, that is, in a rural area in the backwoods untouched by modern life. The local branch of the Bhoodan movement in Bombay informed me that he was expected on a certain date at a village called Raganathpur in Rajasthan.

Mud-And-Straw Cubes

I took the Frontier Mail to Dohad, and from there had to travel by Land Rover a distance of 160 miles. It took some eight hours, a bone-shaking, occasionally frightening, but memorable experience.

On my map, the best I could find in Bombay, this whole region was a blank; not a single village was marked on the virginal blot that stretches from Dohad to Udaipur—a distance of 120 miles as the crow flies. Only the Mahi

River wends its muddy way across it in lazy loops like a child's scribble on blotting paper. Stretches of metal road alternated with dirt tracks; repeatedly, for five or ten miles between two hamlets, there was no road of any description at all, and we lunged ahead cross country over the stony desert, across gullies and sand banks of squelching reeds.

The villages we passed, and which do not appear on the map—Talud, Baswara, Sokusalya, Paratapur, Gathi, Erdwala, Milula, Sagwala—seemed indeed to vegetate on the border of non-existence: a few ramshackle cubes of mud and straw dotted among the barren, archaic hills; shapeless, swaddled women with shapely jars on their heads standing rooted in the landscape or walking in a dream with eyes like buffaloes gazing into the river; fly crusted infants sown indiscriminately into the dust like handfuls of cheap seed-corn from the bag of India's six million annual surplus births. The scraggy cows were rummaging in the refuse for what was left after the children and scavengers had their pick; the skinny goats had a look like inmates of Belsen.

The village well: a hollowed pumpkin serving as a bucket to scoop out the slimy ooze; a water mill of a model pre-dating the model Mogul conquest; then bare existence, with its suspended heart beat, faded again into non-existence. Even the cacti looked like phantom creatures with distorted limbs, and the occasional palm trees stood irresolutely in the desolation like lone spinsters on Christmas Eve.

Raganathpur lies in a more fertile area than the places we had passed in the morning; it was larger and looked, by Indian standards, a shade more prosperous; by any other standards it was still unimaginably wretched and primitive.

Multitude With Bare Feet

But the village had awakened from its dazed apathetic slumber; it was buzzing with life. A large open space had been marked off the assembly ground, and on it squatted and chatted a multitude of three or four thousand people. They had come from the surrounding hamlets and were still flocking in from all directions, barefooted down the hills. A wooden platform had been erected, covered by a bamboo roof; there were garlands, greetings, painted on the earth, pavement-artist fashion, and even a kind of triumphal arch—two vertical poles and a cross-piece hung with flowers and bamboo leaves.

It was too early for the meeting; I found Vinoba and his disciples in the most prosperous house of Raganathpur—it had a narrow verandah and three or four rooms with practically no furniture in them. The white-clad disciples and voluntary workers, about fifteen in number, were resting on the floor of the largest room their mats laid out in parallel rows, covering all available space. Some were spinning on their small portable spindles, some asleep.

Vinobaji, they informed me, was by himself in another room; it was his hour reserved for study—he was reading the Koran in Arabic for the sixth time from end to end. They made me feel welcome without fuss and gave me a mat; since I had slept on three hours in the morning, I fell asleep at once to the sound of subdued chatter, giggling and the hum of the spinning-wheels.

When they woke up half an hour later, Vinoba and his retinue had just started for the assembly ground. He was marching across the village with his characteristic quick and precise step, his bare feet in tennis shoes, his long sinewy legs working like pistons. Whether he has to walk fifteen miles or fifteen yards, his gait remains the same, as unmistakably his own as one's voice or signature.

He is of medium height, but when seated he looks smaller, when walking taller, due to his disproportionately long legs and to the impressive, bold upright carriage of his body; he could be either a stern prophet or a gentle sergeant-major. At any rate, he looked more like an Old Testament prophet than a Hindu saint; silky white beard, short-cropped, dark hair, long face, bony nose, high forehead, grey eyes, twinkling smile.

He wears a very finely woven white *dhoty* which looks as if it were silk though it is, of course, cotton, spun and woven by himself; during one of his long sojourns in prison, he spun for a bet a length of yarn sufficient for a whole *dhoty* without once breaking the thread.

Now we were all seated on cushions on the dais. Vinoba had a scarf wrapped like a hood round his head; he looked smaller and there was a great stillness about him—one could feel the ripples of stillness spreading around.

Sekou Toure Says Eisenhower Gave No Reply On Arms Deal

By THOMAS F. BRADY In "The New York Times"

BOKE, Guinea.

PRESIDENT SEKOU TOURE says he asked President Eisenhower for rifles for Guinea's 2,000-man army before there was any question of getting weapons from Communist countries.

He never received a reply from Washington, he asserts.

Guinea's leader said this was the only request for help the new African nation had specifically addressed to any nation since it became independent last October. The Communist arms were offered without any direct request, he indicated.

President Toure said in an interview that he had visited the neighbouring republic of Liberia last November expressly to ask President William V. S. Tubman to transmit a letter to President Eisenhower through Liberian diplomatic channels. At that time there was no direct way of sending such a letter. The United States did not establish diplomatic relations with Guinea until February.

The letter, which President Tubman sent to Washington, asked President Eisenhower for "one or two thousand rifles," M. Toure said.

France at that time had just pulled her forces out of Guinea following the territory's refusal to accept the new French Community conceived by Gen. Charles de Gaulle. The French troops took with them all their arms and equipment.

Guinea's Need Of Forces Cited

"After all, we need some sort of force here," M. Toure said. The President explained that when no reply came from Washington, he wrote President Tubman, asking him to send a sort of diplomatic tracer or inquiry to President Eisenhower. Still there was no response, he said.

It was only then, he went on, that Guinea accepted the gift of arms offered by Czechoslovakia. The shipment, the first of which arrived last month, have included five armoured vehicles and a number of rifles, variously reported at 8,000, 3,000 and 2,000. The Guinean Government has denied the accuracy of the 8,000 figure but has not officially given a substitute number.

M. Toure told of the letter to President Eisenhower in the village of Boffa, where he and Prime Minister Kwame Nkrumah of Ghana were spending

the night during a tour of northwestern Guinea. In another conversation the President said with evident bitterness: "If you insist Guinea is Communist, that settles it."

What he meant, and what has been a regular refrain in political circles here recently, was that the West was pushing Guinea into the arms of the Communists.

Relations With U.S. Assayed

In a previous response to a written question, he had said Guinea's relations with the United States were "good, like those we have with sizable number of other countries."

"But" he continued, "there is incontestably a sort of hiatus in these relations, conditioned, I think, on the side of the United States by French American relations. If you prefer, we have a feeling the evolution of our relations with the United States is closely dependent on the evolution of relations between France and Guinea.

"There is a sort of subordination of our interest, which has been particularly marked recently."

In reply to another written question, President Toure said France was attempting to isolate Guinea politically and economically and thus was leading Guinea to accept Communist help.

He asserted that Guinea's policy was based on "active formal neutralism" and African unification, stressing the fact that Guinea's relations with such independent African neighbours as Liberia and Ghana were much closer than those with any non-African country.

Neutralist Aim Defined

He summed up the situation in another written reply, in which he said:

"With regard to our external relations, the present situation is characterised by active formal neutralism. We have absolutely no thought of turning Guinea over either to occidental or to oriental influence.

"Ever since independence we have affirmed our intention,

our will to establish new relations with France—being well aware of how France could help us by acting as godmother to our first trials of sovereignty. It was not because of us that these relations were not estab-

lished immediately after independence.

"You know that on the contrary we had to face an attempt to isolate us economically and politically. Several powers came to offer us their help: East Germany, Czechoslovakia, Poland and the Soviet Union.

U.S. Denies Receiving Formal Request From Guinea

By DAN ADAMS In "The New York Times"

WASHINGTON.

PRESIDENT EISENHOWER has not received a letter requesting arms from President Sekou Toure of Guinea. Nor has the United States decided what to do about requests for economic as well as military aid from that newest of the independent countries of Africa.

This was the sense of official and private comments here on a statement by President Toure that he had visited the neighbouring republic of Liberia last November expressly to ask President William V. T. Tubman to transmit a letter to President Eisenhower.

State Department officials attributed the contradiction to language difficulties and the inexperience of Africans in the ways of government.

The department issued this statement:

"On December 17, 1958, the Liberian Ambassador in the course of a conversation with an official of the department said President Sekou Toure had asked President Tubman to inquire concerning the possibility of obtaining arms from the United States. The Ambassador left an informal memorandum listing some of the Guinean Government's requirements.

"The Ambassador would tell that the whole matter would be taken under advisement, and that while the department appreciated the interest of Liberia in the matter it was not usually advisable to handle its assistance programs through third parties. Furthermore, it was noted that a representative of President Toure was in the United States at the time.

"No formal communication was received from the Government of Liberia, and no communication of any sort on the subject of arms has been received from the Government of Guinea."

Arms Need Conceded

Officials said the United States did not want to be a party to an arms race among the new African states, but recognized that the sudden withdrawal of

French security forces after Guinea chose independence, had created a real need.

The State Department's remark to the Liberian ambassador about the undesirability of working through third countries was meant as an invitation to Telli Bouacar Diallo the Guinea delegate to the United Nations, to talk it over with the department, it was explained.

Diplomats here contrasted the United States' indecision and its attitude as expressed with the immediate decision by the Soviet Union to help the new African state.

Premier Nikita S. Khrushchev notified Guinea of Soviet recognition and offered economic aid on October 5. The United States did not recognize Guinea until November 2.

The Guinean Government sent unofficial missions throughout the world to explore the possibilities of getting trade and help. The Soviet Union, Poland, Czechoslovakia and East Germany quickly concluded agreements. Czechoslovakia came through with a gift of several thousand rifles, some other arms and some tractors.

"Pretty stiff competition," a State Department official remarked. "They don't have to worry about all the governmental and Congressional machinery we have to go through before we move."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654

Guinea Denies She Is Going Red

By HENRY GINIGER in "The New York Times"

THE Government of the newly independent African state of Guinea declared that its acceptance of arms from Czechoslovakia did not mean it had chosen the East against the West.

Nabby Youlou, (Guinea's Ambassador in Paris, called a news conference to answer what he termed a "hostile and perfidious campaign" against his country in France and elsewhere since the arms deliveries a month ago.

Ambassador Youlou a young and energetic African whose excellent French gave evidence of his extensive training in French schools, said Guinea would not choose sides nor participate in "international quarrels." Indicating that most of the friendly overtures toward Guinea had come from the Communist camp, he said his country wished to remain on friendly terms with everyone.

The Czech arms deliveries represented a "generous gift" within the framework of "friendly" relations between Guinea and Czechoslovakia, M. Youlou declared. He said the gift had been unsolicited but contained arms needed by Guinea's army of 2,000 men. Czechoslovakia also gave agricultural and sanitary equipment, he added.

Guinea, a former territory of French West Africa, gained independence last September 28 by voting against acceptance of the new French Constitution.

Although President Sekou Toure has emphasized his desire for continued cooperation and friendship with France, Paris has been slow to put relations on a normal basis. There have been complaints from the Guinean side that other Western countries have been following Paris' lead. Guinea was the only French territory to reject membership in the French Community.

M. Youlou said Guinea had great need of help and thus the Czech gesture had "enormous importance." The Ambassador listed among his country's requirements 10,000 tractors, 50,000 plows, 1,000 vehicles of various kinds, fifty ambulances and equipment for 500 new classrooms.

The country is ready, he said, to conclude commercial, cultural and technical agreements with

any country and is not 'ashamed' to ask for technical help. Thus far only East Germany, Poland, Czechoslovakia, and the Soviet Union have concluded economic agreements with Guinea.

Guinea's economic relations abroad are one-sided, he said, only because no Western nation has proposed an agreement. The

Ambassador said he was sorry about this.

An agreement on cooperation was signed with France in January, maintaining Guinea in the franc zone, but the Ambassador said no formal negotiations had been started to draw up conventions putting the over-all agreement into force.

Nigeria Needs Foreign Capital

KADUNA, (Northern Nigeria), Sunday.

THE Prime Minister of Northern Nigeria, Alhaji Sir Ahmadu Bello the Sardauna of Sokoto, told a Press conference here today that his Government's main aims were to maintain the unity of the whole of Nigeria, to educate the people and do everything possible to improve the economy of the vast northern region.

The Sardauna received the Press in his £100,000 state house, completed only three weeks ago.

The eastern and western regions of Nigeria became self-governing last year and the northern region achieved this status on March 15. Celebrations were put off until this month

and are being attended by the Duke and Duchess of Gloucester as representatives of the Queen.

The Duke and Duchess, with no formal events to attend, had most of today to themselves. Their only engagement was Whit Sunday Evensong at Saint Peter's College Church.

At today's Press conference, the Sardauna said the regional Government was trying to engage experts from abroad to study ways of improving the economy.

"Our big problem is that we have not enough money to make full use of the mineral wealth of the region" he said. "So we need foreign capital."—Sapa-Reuters.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
 Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA:

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
 CONSULT US FOR
 EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
 Residence: 111 Eleventh Avenue,
 DURBAN.

Phones:
 Office: 25845
 Residence: 36413.

Hundreds Suffer In Flood Havoc

(From Our Own Correspondent)

NON-Whites were among the hardest hit by the damage caused by last week's floods around Durban and along the Natal South Coast. Hundreds who were rendered temporarily homeless in Merebank and Illovo were accommodated in local Indian schools until the flood waters subsided.

Soup kitchens were set up and an emergency clinic was established. The doctors and nurses of the Merebank Health Centre swung into action not only to alleviate immediate distress but also to take measures to prevent disease. A Durban doctor, who has been treating a large number of typhoid cases at Umkumbaan, said that measures had to be taken to prevent this disease from spreading to Merebank as well.

In Durban, the Red Cross made an urgent appeal for food, clothes and blankets for immediate relief. A number of welfare and political organisations also set up an ad hoc committee to arrange supplementary relief work, and the City Council voted £1,000 for this purpose. After a tour of the flooded areas of the City, the Mayor, Mr. W. E. Shaw, said that part of this money will be made available to the Red Cross. Meanwhile, the Prime Minister announced in Parliament that the Department of Social Welfare would provide assistance to Indian and African families hit by the floods.

Over 40 Dead

The death roll at the time of going to press was 40, but is expected to mount up to more than 50 as more and more reports come in from outlying areas. This figure includes an entire Indian family of 13 people who were swept away to sea and drowned when trying to escape to safety on a raft. Most of the dead are Africans from lower Natal South Coast. There were several dramatic rescues, including that of a White honeymoon couple. Two young White men—heroes of the disaster—gave their lives in a vain bid to rescue an African clinging to a log off Hibberdene. This calamity demonstrated once again in South Africa that in distress colour feelings are transcended by a common humanity.

The appeals for relief aid have been generously answered by White people. One band of four young Indian businessmen, unable to contain its impatience, and full of enthusiasm for doing something concrete at once, got

to work. It set about a canvass of Indian merchants and within a few days collected relief goods worth £300. These have been handed to the Red Cross Society. This group has set up a depot at 12 Bond Street, Durban where contributions may be left.

Reports have been received that the Gujarati Mahila Mandal, has also collected blankets, food and clothing, which they will hand over to Swami Nischalananda for distribution among the stricken.

Paton, Luthuli Oppose 'King Kong' Segregation

THE following statement has been issued jointly by ex-Chief Albert J. Luthuli, President General of the African National Congress, Dr. G. M. Naicker, President of the South African Indian Congress, and Mr. Alan Paton, Chairman of the South African Liberal Party.

"We strongly condemn the segregated seating of patrons at the performance of 'King Kong' in the Durban City Hall and urgently make this public appeal to the organisers to end this practice forthwith in the interest of race harmony.

"It has been acclaimed by all that 'King Kong' is one of the highlights in the cultural achievements of our people. It is most tragic and regrettable however that our talented artists have to perform in a hall where patrons have to suffer the humiliation of race discrimination. There is no need to subject the performers and patrons to this humiliation, particularly when the Durban City Hall has been on many occasions in the past used for mixed non-segregated audiences.

"The immediate ending of the present arrangement of segregated seating will be a great gesture in the cause of race harmony."

Bandaranaike Faces New Political Storm

(Continued from front page)

In identical letters to the two Ministers, Mr. Bandaranaike today said he intended no discourtesy by not holding prior consultations on Cabinet changes.

He regretted however that it was not possible for him to rescind his decision the two Ministers and three other Members of their Party are expected to resign any time between now and Wednesday when the next Cabinet meeting is scheduled.

If the Government loses its overall majority in the 101 member House of Representatives, they are exposed to the danger of being voted out if the four Opposition Parties chose to combine to do so.

Elections

But Government Party sources seem to be banking on the chance this will not happen as many of the Opposition Members are known to be against general elections until the new electoral laws reducing the voting age to 18 and re-drawing constituency boundaries are put into effect.—Sapa-Reuters.

Mboya's Hopes Concerning America

(Continued from front page)

to find out how far democracy is practiced in the West and not merely paid lip service.

"How are we in Africa to explain to our people the differences in the stand the West takes in Hungary and Algeria and Tibet and Nynsaland? How can we explain how the West can compromise on principles?" he asked.

In Africa, he said, "wherever white settlements exist numerous problems arise, not so much from a desire to establish human rights and democracy, but from a desire to establish white supremacy and European domination."

"We are doubtful whether some of you really stand for democracy," he remarked.

On self-government for Africans, he said:

"There are those who ask if the African is really ready to govern himself, and I submit that the African need not justify his right to self-determination and there is no one who has a moral right to ask such a question."

Read The Latest

Indian Information, Govt. of India Publication		
Illustrated 2 copies	3	6
Illustrated Weekly of India, Times of India		
4 copies	8	6
Caravan India's Leading Thinkers 2 copies	4	6
My Magazine of India South Indian Magic	1	6
March of India, Govt. of India Publication Illus.	4	6
Indian Annuals Fully Illus. with Pictures	7	6
Picture Magazines of India Film Fare 1958		
4 Issues	12	6
Hindustani Picture Book Dharmayoga 2 Issues	3	6
Tamil Film Magazine Pesum Padam	2	6
Hindi Film Magazine Cinema Sitara 2 Issues	3	6
Urdu Film Magazine—Shama	2	6
Gujarati Film Cinema Sangeet	3	6
Song Books in English—Mother India Thumsa ha Thai, Bhabi Jagtre Raho, Miss Bombay, Miss India, Hawar Bridge Night Club 1/- Each		

Latest Records Books and Matter of Indian interest on India supplied to you free.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

When you are in Durban don't forget to visit the New and
Most Up-to-Date

MOUNT EVEREST

VEGETARIAN LOUNGE

Come and Enjoy Appetising and Delicious
MEALS — CURRY & RICE — SNACKS, etc.
Cleanliness and Civility Assured!

Sweetmeats available at Reasonable Prices
All Sweetmeats are made from pure
Wholesome Ingredients

We also have 7 Modern Rooms, Single or Double for Boarders
at Reasonable Tariffs

Visit Us and see for Yourself

MOUNT EVEREST

Vegetarian Lounge

126-128 PRINCE EDWARD STREET - DURBAN - PHONE 67571.

Latest Gramophone Records Arrived

Mother India	6 Records	49/6
Pyasa	5 "	41/3
Dekh Kabira Roya	4 "	32/-
Abhiman	3 "	24/9
Janam Janam Ki Fere	5 "	41/3
Johnny Walker	3 "	24/9
Ayodyapati	5 "	41/3

INDIA PRESS RECORDS

Tulsidas	5 Records	50/-
Pehli Jhalak	6 "	60/-
Halaka	4 "	40/-
Ushaar	2 "	20/-
Sirwan Kumar (Drama)	2 "	20/-
Loose Numbers Babul Baraat and Badal		20/-

—o—

Packing, Postage and
C.O.D. charges 7/6
Extra

Obtainable at Our
Only Address:

**BHARAT MUSIC
SALOON AND
BOOKSELLERS,**

216 Grey Street,
DURBAN.

Latest Shipment

All kinds of incense sticks: Three
Roses, Gateway of India, Asokadhur-
bar, Soogandhi Rani, Chamili, Lata
Mangashkar, Vasanti, etc.. Write for
our pricelist. (We only keep Indian
manufactured incense sticks.)

Green ginger 9s per lb.	•••	We pack our goods well
Green tumeric 1s. per lb.	•••	before railing.
Amba-Huldhi 1s. per lb.	•••	
Garlics with big stems	•••	We sell by C.O.D.
1s per lb.	•••	

We import the following articles directly:
Scented Betel Nuts, Pawa, Mamra, Roast
Gram, and Many Household Goods.

Our stuff is good and obtainable at low price
Write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban,
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

Tibet's Third Highest Lama In Sikkim

GANGTOK (Sikkim), Wednesday.

TIBET'S third highest Lama, 75-year-old Tseche Rimpoche, who arrived here secretly five days ago, has been told the Chinese have taken over his Monastery near Shigatse with its 500 monks, he told interviewers.

The boy, the Sakhya Lama, ranks third after the 23-year-old Dalai Lama, now living in exile in Mussoorie, India, after fleeing from Lhasa last March, and the 21-year-old Panchen Lama, whom the Chinese installed as head of Tibet's new government after the March revolt.

The Sakhya Lama arrived here with his 54-year-old mother, Tinley Tsamung, his 22-year-old sister, Cheme, a shaven-haired nun, and 12 High Lamas from his Monastery of Sakhya.

Shigatse is 150 miles directly north of Gangtok and about 35 miles north of the border of this Himalayan Indian Protectorate. The Sakhya Lama and his party trekking almost without a halt, took seven days and six nights to reach Sikkim along a zigzag route to avoid Chinese troops.

The Lama is living in a small room on the fourth floor of a house in Gangtok's Bazaar for which he is paying rent of two rupees (3s.) a month. He said the Maharani of Sikkim, who

is one of his aunts, had arranged this lodging for him.

As he talked he sat cross-legged on a bed arranged as a throne. Before him was a table on which were the traditional image of the Buddha, a Tibetan bell and hand drum, a bowl of tea and a plate of cream biscuits.

Brilliantly painted Buddhist religious banners hung around the room. Several children's paper windmills were also scattered about and from time to time the boy Lama would pick up one and blow on it as he grinned at us.

When asked if the Chinese had interfered much with the Monastery the Lama said, "at first they made no trouble but then there were difficulties, we fear very much the Chinese treatment of our religion which is very dreadful."

He said he would go back if the Dalai Lama did and there was peace again "but if the present situation continues we shall not go back." — Sapa-Reuter.

Ghana To Set Up Powerful Radio Station

ACCRA, Monday

A HINT of the system which may be used for Ghana's new broadcasting station has been given by Mr. Kofi Baako, Minister of Information and Broadcasting.

He said at Accra airport after his return from a tour of Germany and visits to London and Paris that he had been most impressed with the international broadcasting system at Julich, Germany.

The system was similar to that proposed for Ghana. But, he said, he could say nothing more on the matter until he had discussed it with his engineers.

Tenders for the new station which will be one of the most powerful in Africa have been invited from Britain, America and European countries. Plans

were drawn up by Canadian Broadcasting Corporation experts.

Sympathy

Mr. Baako said that during his tour he had found that the world was fully in sympathy with Ghana.

He added "Dr. Busia (Leader of Ghana's Opposition) told newspapermen in Britain that the only way the Opposition in Ghana could fight their political battle was to use the foreign papers against the Government of Ghana. But the people of Ghana will not be ruled by foreign newspapers.

"In spite of that Opposition and intrigue foreign investors have expressed readiness and willingness to invest in Ghana." — Sapa-Reuter.

Arrests As Mboya Arrives

Ten Africans were arrested at Nairobi airport on Sunday afternoon. They were among a crowd estimated at 3,000 gathering to welcome the African nationalist leader, Mr. Tom Mboya, on his return from a six-week American tour.

A police spokesman said the arrested men, all of whom wore red shirts, were being charged with wearing uniforms unlawfully. About twenty special buses and lorries brought crowds nine miles from Nairobi to the airport. Gas-mask-equipped riot squad stood by but the crowd was good humoured chanting "Uhuru." (Swahili for freedom) and occasionally cheering. Mr. Mboya hurried through the formalities and drove immediately to Nairobi.

Mau Mau On Hunger Strike

Mau Mau detainees at Hola detention camp, where the commandant and his deputy have been suspended after the death of 11 prisoners in March, are staging a hunger strike, a Kenya Government spokesman announced in Nairobi. The spokesman said on Tuesday that the Government had decided to pay "ex gratia" compensation to the dependants of the 11 Mau Mau detainees who died at the Hola detention camp in March.

Bishop Reeves And The New Alliance

(Continued from page 193)

above yielding to the temptation to use the alliance as a battering ram to smash the Pan-Africanists or, even, to isolate them. If the alliance allows itself to be so used, it will have only itself to blame if the Africans see it as one more trick of ganging-up against them.

On the other hand the Pan-Africanists cannot claim to be non-racial and at the same time preach that they will stand alone and wish to work with nobody in the fight against race oppression. Their non-racialism will be most convincing only when it is practised.

The situation I am discussing here is a very difficult one. The problems which we face in our country are extremely complicated. They call for wise statesmanship from all and, also, for conciliation among the like-minded on all sides of the racial line.

Transport Plane Crash

The U.S. Airforce said on Wednesday that three persons were killed, 12 injured and two burned seriously when a C-130 transport plane crashed into an airforce maintenance squadron barracks at Ashiya airbase in Southern Japan.

The Airforce said the big four-engined Turbo Prop aircraft was attempting to land with one engine out of action. It was returning from a routine flight to Iwo Jima.

The Airforce said the barracks was not heavily occupied as most of the personnel were at the dining hall when the crash occurred.

Names of those killed are being withheld pending notification of next of kin.

Nasser Says Communists "Fifth Columnists"

(Continued from front page)

tences, and make a radical purge of the government machinery."

Campaign Climaxed

The manifesto was published in April 29 in four Communist and pro-Communist newspapers. It climaxed an intense campaign begun three days ago for open Communist participation in the government that is expected to be formed soon.

Reorganization of the government has been in the works more than a month. The Cabinet is to be increased from 15 to 18 with the creation of several new ministers, including one for Oil Affairs. The present Development Ministry is to be abolished.

The Communists have been kept from open participation in the Cabinet until now.

The present Cabinet consists of several representatives of the non-Marxist socialistic National Democratic Party and Army officers and civil servants who profess political independence.

Ambitious young men can earn £2,000 per annum in Accounting, Secretaryship, Costing, Banking, Municipal Services, Building Societies, B. Com. Degree. Success starts immediately you send for the free book "The Direct Way To Success," and have your career planned by the School of Accountancy, backed by 50 years successful educational service. Write to The School of Accountancy, P.O. Box 4592, (Z) Johannesburg, and at: 8th Floor, Mansion House, 12 Field Street, P.O. Box 1865, Durban. Phone: 2-4068.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)
ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

Gramophone Records

MADE IN INDIA — AT HALF PRICE

4/6 EACH OR TWO FOR 8/3

Selected single numbers available from latest films.

Also Urdu Quawalis; Hindi: Religious, Ramayan, Arthi,
Bhajan and Drama Sets.

Latest Gujerati Records: Only at 3/- each or two for 5/-

Available in Bhajan, Arthi, Garba and Comic Numbers.

MAIL ORDERS ACCEPTED —FREE PACKING
SELLING FAST.

Write for detail specification, gladly supplied on application.

NATIONAL RECORDS

18 Ajmeri Arcade, off Grey Street,
DURBAN. — Phone: 25628.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	11	8
Ramayana—Rajagopalachari	5	0
Eminent Americans—J. T. Sanderland	7	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	0
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
A Discipline For Non-Violence—R. B. Gregg	1	
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	
Sarvodaya—M. K. Gandhi	5	
Indian Home Rule—M. K. Gandhi	1	
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	2	8

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag, Durban, Natal.

Are You a subscriber of
"OPINION"
If not, Why not?

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban

Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "

Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

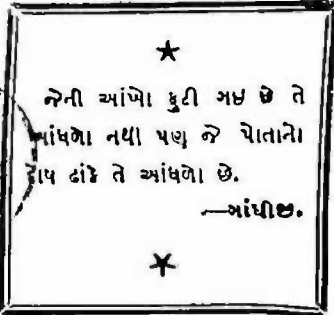
P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૭ મુ—અંક ૨૦

તા. ૨૨ મે, ૧૯૫૯.

છુટક નકલ પે. ૪

પશ્ચીમને મ્યોયાની અપીલ

કુનીયાના રાજકીય નેતા ટોમ મ્યોયાએ અમેરીકાને જણાવ્યું હતું કે; "અમેરીકાએ જાણવું જોઈએ કે પ્રત્યેક માનવી ક્રીજ અને જોડાઓ નથી ધરાવી શકતો. પણ આફ્રિકાને એના કરતાં પણ વધારે આજે જરૂર છે તમારી તરફથી વધારે શાન અને અનુભવ વાળી નીતિની અમારા દેશ માટે અમને ઘણી ઉમેદો અને આશા છે. કહેવામાં આવે છે કે આફ્રિકા જેવો વિશાળ અને સમૃદ્ધ દેશ બીજો નથી.

"વખત આવ્યો છે કે અમેરીકા અને બ્રિટને જોડું અને જાણવું જોઈએ કે હુનીયામાં પ્રજાસત્તાક શાસન કેટલા પ્રમાણમાં થઈ રહ્યું છે.

"પશ્ચિમે જે વિરોધી માર્ગ હંગરી, એલજીરિયા અને તિબેટ

વાંચકોને અપીલ
ડરખનમાં રેલથી જે લોહાને તુકસાન થયું છે તે લોહાની સેવા અર્થે અમે વાંચકોને પોતાનો ફાળો અમને મોકલવા આથી અપીલ કરીએ છીએ. "રેલ સંકટ ફંડ" 'ધ. જો.'માં રાફ કરવામાં આવશે. જે વાંચકો અમને પોતાની શક્તી અને શ્રદ્ધા મુજબ આંકડો મોકલશે તે હમેશ મુજબ નામાવશી ઇ. ઓ. માં પ્રસિદ્ધ થશે.

અને ન્યાસાલેન્ડ માટે લીધો છે એ અમે આફ્રિકાના લોકોને કેવી રીતે સમજાવી શકીએ? આદર્શનો પશ્ચિમ કેવો ઉપયોગ કરે છે એની સમજ અમે કેવી રીતે આપીએ? "આફ્રિકામાં જ્યાં જ્યાં ગોરા

લોકો વસ્યા છે ત્યાં ત્યાં. નાગરીક હકો અને પ્રજાસત્તાકના સવાલો જ નથી ઉપસ્થિત થતા પણ ગોરા પ્રભુત્વ અને ગોરા સંસ્થાનોનો સવાલ રહે છે. "અમે શંકા શીલ બનીએ છીએ અમારી મેળે ફેડી લઈશું."

કે ખરેખર તમે કોઈ પ્રજાસત્તાક માટે ઉભા થશો કે કેમ! "મને પુછવવામાં આવે છે કે આફ્રિકાનો સત્તા પર આવવાને ખરેખર તદ્યાર થયા છે? મને લાગે છે કે એવો સવાલ પુછવા નો ફેાઈને હકક નથી. અમે અમારી મેળે ફેાઈ લઈશું."

ખરા ખ્રિસ્તી કોણ ?

સોલ્સપરી ખાતે ફેરલ એસેમ્બલી માં મોલતાં ઉત્તર રોડેશીયાના ઇન્ડીપેન્ડન્ટ સભ્ય મી. એમ્બેએ જણાવ્યું હતું કે આફ્રિકાનો ડા. બેન્ડા જેવા નવા નેશનાલીસ્ટ આગેવાનોને "નવા મુક્તિદાતા ખ્રિસ્ત" તરીકે માને છે. કારણ જે ગોરાઓ પોતાને ખ્રિસ્તી કહેવડાવે છે તેમનાં કૃત્રિમ આ-ક્રીકોનો ખીચારા યુવવાડામાં પડી જાય છે.

નહેરૂ જોવા જેવી ચીજ
દિલ્હી આવતા યુસાફરોને દિલ્હી માં અનેક ચીજો જોવાની હોય છે. એમાં એક હું પણ ઉમેરાવું છું. રોજ સવારના ૯ વાગે અનેક વ્યક્તીઓ ફક્ત મને જોવા જ આવે છે. એક પત્રકારને હસતાં હસતાં વડા પ્રધાને જણાવ્યું હતું.

ખ્રિસ્તી મીશનરીઓ જ્યારે આ દેશમાં પહેલા આવ્યા ત્યારે તેઓએ અમને ઇશુ ખ્રિસ્તની વાત કરી. માનવ—બંધુત્વની વાતો કરી અને અમને ઉચ્ચે ચઢાવી કહ્યું તમે જન્મથી કે અધર્મો નથી. પણ પ્રજુની દ્રષ્ટીમાં અમારા જેવા જ મરુત્પ છે, અમારા જેવા જ છે.

ટીકા કરનાર પણ પોતાને ખ્રિસ્તી—ક્રીશ્ચીયન કહેવાડાવે છે. વીજળી પ્રકાશ પણ આરે અને દગડેય ખરી, પાણી છવાડે તે કુખા-ઉંચ ખઈ, પરીણામનો આધાર એનો ઉપયોગ કરવાની રીત પર છે.

પછી એક બીજું ટોણું આવ્યું તે પણ પોતાને ક્રીશ્ચીયનો કહેવાડું હતું. પણ તેઓએ તો આફ્રીકોનેને છુટવાનો જ ધંધો શરૂ કર્યો.

સાચું ધર્મશુ શરોતું; સત્તાનું કે વાલું નથી, જે વ્યક્તિ જે જુથો, જે દેશોના કે સમૂહો વચ્ચે નથી; પણ સામસામાં પક્ષોના 'અહમ' વચ્ચેનું છે, જે ટાળવાનો એક માર્ગ પરસ્પર વિષે સન્માન, સદલાવ રોખવાના અને સૌની સર્જન શક્તિને મુક્ત અવકાશ આપવાનો છે.

અહીં આજે જે કાઈ પણ સાચો ખ્રિસ્તી પ્રધાન માંચડે ચડી જેમ કહેવાની હોમત કરે કે અહીં બધું ખમડી મરું છે, અમર જેમ કહે કે ગોરા શું કે શું કાળા આપણે બાધીએ છીએ તો તે પ્રધાનની ખીલ ધુરાપીવને ટીકા કરી કરીને માથે ટાલ પાડી મુકશે—જુખીની વાત એ છે કે આ

સદ્ગુણોના સરવાળામાંથી (ઈંદિરા ગાંધી)

હિંદના ભાગલા પડ્યા અને હોંકુ-મુસલમાનોમાં કાપા કાપી ચાલી. દિલ્હી માં પણ રમખાણુ ફાટી નીકળ્યાં. મને ત્યારે દિલ્હીના મુસ્લીમ લતાઓમાં કામ કરવાનો પ્રસંગ પ્રાપ્ત થયો. ત્યારે અમે વિચાર કર્યો કે જે ખરાબ અને તોફાની માણસો છે તેવાઓને પકડી લઈએ તો તોફાનો યંજી જાય. અમે એવા માણસોનાં નામો માગ્યાં અને નામવાળા માણસોને પકડવા માંડ્યા. રોજ નવાં નામો આવે અને માણસો પકડાય પણ તોફાનો શમે નહીં. અમે કંટાળ્યાં. પછી વચાર સુઝ્યો કે આને બદલે આપણે એવા માણસોનાં નામ માગીએ કે જેમને બધા લોકો સારા માનતા હોય; અને અમે એવાં નામ માગ્યાં. રોજ માંડ એક બે નામ આવવા લાગ્યાં. અમે એવા લોકોને ભેગા કરવા લાગ્યા. જ્યાં બંને તરફથી આવા સો સો જેટલા માણસો મળ્યા અને ભેગા થયા કે દિલ્હીમાં આપોઆપ નિર્ભયતા પ્રવેશી અને શાંતિ સ્થાપિત થઈ. રાષ્ટ્રીય બાબતોમાં આપણને જ્યાં જ્યાં સારાં નામો-તરવો દેખાય ત્યાં ત્યાંથી એમને ઉપાડીને આમળ વધીએ તો દેશમાં શાંતિ. પ્રેમ અને વિશ્વાસ વધે અને દેશ આબાદ થઈ શકે.

—શોંતક

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૨ મે, ૧૯૫૯.

આફ્રિકાનરો માટે કટોકટીનો સમય

દેશી થોડા વખતથી, પોટરોક્ષર અને બીજાં આફ્રિકાનર યુનીવર્સિટીઓ તરફથી ઇલાવવાપણા સાથે ઘણી કડક ભાષામાં ચેતવણીઓ આપવામાં આવી રહી છે. આ પરથી એટલું સિદ્ધ થાય છે કે, આફ્રિકાનરો એ સમન્વૃત્તા યથા છે કે જે તેઓ આ દેશમાં જીવન વિતાવવા ઇચ્છતા હોય તે, સત્તાના બળ પર હવે નહીં રહી શકે. પણ દક્ષિણ આફ્રિકાની બહુમતીની ગૈરી હારા જ તેમ બની શકશે. આ સમય તેઓ સ્વીકારતા યથા છે.

આફ્રિકાનરોને તેમની ચર્ચો મારફતે અને યુનીવર્સિટીઓ અને નેતાઓ તરફથી હમેશા ઘણી ઉધી દોરવણી મળતી રહી છે. તેઓને બધી જ વસ્તુ રંગબેદના ચક્ષુ પહેરી જોવાનું શીખવવામાં આવ્યું છે. વળી એમ પણ શીખવાયું છે કે ગોરાઓ વચ્ચે ધરાવવા માટે જ સંબંધ છે.

આવી વિચારવિધીને લીધે દક્ષિણ આફ્રિકાની બહુમતી આફ્રિકાનરોને દુસ્મય તરીકે નિરખવા લાગી છે, અને તેમના મનમાં એમ છે કે જે તેઓ માનવેર રહેવા ઇચ્છતા હોય તે તેમને દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી કાઢવા જોઈએ.

આને દુનીયાના બધા બનાવો જોતા ગોરાઓની પડતી યતી જણાય છે. સાથે સાથે આફ્રિકાના આખા ખંડમાં સ્વતંત્રતાના નારાઓનું ઝંજીર યદ્ય રહ્યું છે. આ પરિસ્થિતિમાં યુનીવર્સિટી આફ્રિકાને અને આફ્રિકાનરોએ એક વસ્તુ નક્કી કરી લેવી જોઈએ કે તેઓ એક બીજા સાથે કેવા સંબંધ રાખવા ઇચ્છે છે.

આફ્રિકાનરો, ઇચ્છે તે પરીસ્થિતિ સાથે આંધળા બની ફરવડાને સાથ આપી શકે છે. આમ કરવાથી, મોડા યા વહેલા એમને આફ્રિકાના ૨૦૦,૦૦૦, ૦૦૦ આફ્રિકાનો સાથે તકરારમાં ઉતરવું પડશે, અને એવી પરીસ્થિતિમાં આફ્રિકામાંથી આફ્રિકાનરોને ૫૦ વરસની અંદર કાઢી મુકવાના પમલાઓ બરાશે, આને બને આફ્રિકાને પર જીલ્લો કરવામાં આવે પણ તેઓ જાગૃત થયા આફ્રિકાનરો તેમની સાથે ઉભા નહીં રહી શકે.

પણ જે તેઓ ઇચ્છે તે, આફ્રિકાન સાથે ગૈરી ભયો સંબંધ વધારી આ દેશમાં શાંતિથી વસવાટ કરી શકે છે. અને આફ્રિકાનો સાથે સમાનતાની રહેવાનો પ્રયત્ન કરી શકે છે.

પ્રોફેસરો એટલું સમજી ગયા છે કે પહેલાં રસ્તા, આફ્રિકાનરોના હિતને નથી. તેઓ આને આંકીકન અને આફ્રિકાનરો વચ્ચે સમજૂતી બાંધવા ઇચ્છે છે. રાજદ્વારી પુરોષ પોતાના સ્વાર્થને લઈ સત્તા હોડવા નથી ઇચ્છતા, અને આથી એમને જોતા બધા છે એજ ચીજ તેઓ વધારે વહેલી તોટરી રહ્યા છે.

આવી પરીસ્થિતિમાં સારા આફ્રિકાનરોની ફરજ શું છે? શું એમના પોતામાં સંપ રાખતા આંધ વિશ્વાસ રાખી જાત બાધજોને અનુસરવું કે આ દેશના બધા સાથે બેદબાવ વગર રહેવાનો પ્રયત્ન કરવો?

જો લોકો વરસોથી બધી વસ્તુને રંધથી તોલવાને ટેવાવલા છે તેમને માટે, આને કટોકટીનો વખત આવ્યો છે. કાં તે એ લોકોએ સ્વિકારવું જોઈશે કે ભવનીમાં અમે ત્યારે એવો વખત આવી લાગશે કે, એમને આફ્રિકાનની સત્તા તજે રહેવું પડશે, અથવા આ દેશમાંથી આવી જવું પડશે.

હવે વખત ઘણો કટોકટીનો નાજુક આવી લાગ્યો છે. ચોક્કસ એક નિયંત્રણ તેઓએ કરવો પડશે. બીજા પક્ષને પણ વિચાર કરવાનો સમય આવી ગયો છે.

જીવના સમયમાં આફ્રિકાનો શું કરશે? જો લોકોની સત્તા નીચે તેઓ કયાકયેલા દતા, એમનું જ અનુકરણ કરવાના છે કે પછી, આ દેશમાં રાજનીતીને એક નવું રૂપ આપવાનો તેઓ પ્રયત્ન કરશે, અને એ રીતે, આ દેશ માં આજ સુધી આવી નથી એવી રાજનીતી લાખલ કરી બધાને બેદબાવ વગર એક સત્તા નીચે સમાન પગે રાખશે?

એ તે પ્રાનને બલો ખૂનથી આપવાનો ઇશારો રાખશે, અને એરને બલો એરથી લેશે તે આ દેશમાં જીવની નહીં વહેવા માંડશે. અને જે સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે વરસો કાઢી નાંખ્યા એ થોડા જ વખતમાં મેળવવા પછી ખોલ મેસશે.

વરસોની યુવામીને લીધે કશાય દક્ષિણ આફ્રિકાને ઉચ્ચ નૈતીક ધોરણે લાવવા તેઓ શકતી શાળા અને અને એ રીતે આ દેશનું ભાવી ઉજવલ કરશે. જે તે આમ કરશે તે એમના રાજ્યમાં સ્વતંત્રતા કાયમ રહેશે.

નાટાલમાં રેલથી ચમ્પેલ તુકસાન

ગુલા અઠવાડિયામાં રેલથી બીન-ગોરાઓને બંધકર તુકસાન પહેાંચું છે. જર કલાકના વરસાદથી ડરબન અને નાટાલના દક્ષિણ કીનારા ઝો પર. બંધકર તુકસાન યથાના બખરો નીચમીત છાપાઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે. મીયરમેન્ક અને ઇલોવોમાં વસ્તા, બસો ત્રણસો હોંદીઓ ધરખાર વમરના થયા છે અને મીયરમેન્કની સ્કુલમાં પુરના પાણી ઝોછા થાય ત્યાં સુધી શરણુધો કેમ્પ ખોલવામાં આવી છે. સાચુવાદક રસોડું ખોલવા માં આવ્યું છે અને કલીનીક પણ ખોલવામાં આવી છે. મીયરમેન્ક હેલ્થ સેન્ટરના ડોક્ટરો અને નર્સો જરરી દવા દારૂ કરી બીજા રોગોને ફેલાતા અટકાવવા માટે પણ પમલા લઇ રહ્યા છે. એક ડરબનના ડોક્ટર કે જેઓ અમકુમખાનમાં ટાઇફોઇડના ઘણા કેસોની સારવાર કરી રહ્યા હતા એમને જણાયું હતું કે, આ રોગને મીયરમેન્ક સુધી પહોંચવા ન દેવાના પમલાઓ લેવા જરરી છે.

ડરબનની રેડ કોસ તરફથી ખોરાક કપડા અને બેન્ડેજોટો માટે અપીલો કરવામાં આવી છે. ઘણા સ્વતંત્ર પક્ષો પણ પોતાની ચકતી મુજબ મદદ કરી રહ્યા છે. સીડી કાઉન્સિલે મદદ માટે પા. ૧૦૦૦ આપવાનું કહ્યું છે. પુરોથી ધોવાવલા પ્રદેશની તપાસ કર્યા પછી ડરબનના મેર મી. ડબ્લ્યુ. ઇ. શેન્ગે નહેર કમિટી હતું કે રેડ કોસને આયાથી થોડીક રકમ આપવા માં આવશે. આ દરમીયાન પાલીમેન્ટ માં વડા પ્રધાને જહેર કમિટી છે કે, સોશયલ વેલફેરના ડીપાર્ટમેન્ટ તરફથી પુરથી સંકટ અસ્ત ચમ્પેલા આફ્રિકન અને હોંદી કુટુંબોને મદદ આપવામાં આવશે.

છાપુ પ્રેસમાં જતા એવા સમાચાર મળ્યા છે કે, લગભગ ૪૦થી ૫૦ મરણો થયા છે. આમાં પોર્ટ રોપ-રોમાં એક ૧૩ માથુસનું કુટુંબ ખચવા માટે એક પાટીયા ઉપર શરણુ લઇ નંદીમાં તરી રહ્યું હતું તે કુખી ગયું છે. ઘણા આફ્રિકનો પુરમાં તથાઇ થયા છે. જે ગોરા પુરોએ જીવને જેખમે એક આ-ક્રીકનને ખચવવાનો પ્રયત્ન કર્યા દતો પણ અસફળ થયો. આ ઉપરથી સિદ્ધ થાય છે કે દુ:ખ અને સંકટને સમયે માથુસો પોતાના રંગને છુલી જાય છે. અને માનવ તરીકે માનવની મદદે દોડે છે.

ગોરાઓ તરફથી ઘણી મદદ આવી છે. હોંદીઓએ પણ મદદ આપી છે. રામકૃષ્ણ સેન્ટર તરફથી મીયરમેન્કના શરણુધીઓને પહેલી રાતે ભોજન આપવામાં આવ્યું હતું. અને હજી કપડા,અનાજ મેળવી મોકલવાનું આણુ છે.

ડરબનની યુવરાતી મંદીલા મંડળની મેનો પણ પોતાનો ફોજો આપી રહી છે તેઓએ કપડા અનાજ એમા કરી રામકૃષ્ણ સેન્ટરને આપ્યા છે અને હજી કામ આણુ છે.

આર હોંદી જીવાન વેપારીઓએ મદદનું કામ પોતાને માથે લઇ જે દિવસની અંદર લગભગ પા. ૩૦૦ જેટલા કપડા, અનાજ, બેન્ડેજ વિગેરે મેગા કર્યા છે. એમનું કહેવું છે કે, હોંદી વેપારીઓએ ખુલ્લે દીસે મદદ આપી છે. એમને મેગી કરેલી ચીજો જે લમભગ જે લોરીઓ બરીને હતી તે રેડ કોસ સોસાયટીને આપી છે. સંકટ અસ્તેને અનાજ, કપડા અથવા પૈસાની મદદ મેળવે પણ આપવી હોય તે ૧૨ મોન્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબનમાં જોશીસ છે, ત્યાં આ બધી વસ્તુઓ મેગી કરવામાં આવી રહી છે ત્યાં આપવી.

લીકન અને ગાંધીજી

લીકન : કોઇ પણ માણસ, બીજા માણસની સંમતિ વિના, તેના ઉપર શાસન કરવા જેટલો યોગ્ય નથી.

ગાંધી : હું માનું છું કે, બજાબખરીનાં પમલાં દારા મોકલાવી ખીલવી ચકાતી નથી. લોકશાહી ભાવના બદારથી લાઠી ચકાતી નથી; તે અંદરથી ઉમચી જોઈએ.

કાણુ અને કોને?

ગુરજી ધ્યાનમાંથી હમણાં જ ઉઠ્યા હતા. એક શિષ્યે કહ્યું : “ગુરુદેવ, ગૌરાય તે દિશમાં ક્યાર નો જાગી રહ્યો છે, પણ આ સંસારનો સાથુસો મને જરાય હોડતો નથી.”

“ઠીક છે,” કહીને ગુરજી ઉભા થયા: આશ્રમના બગીચામાં ગુરજી ધુમી રહ્યા. થોડેક દુર ઉગેલા એક બાવળના ઝાડને વળગીને ચીસ પાડીને મોલી ઉઠ્યા, “દોડો! દોડો! આ બાવળિયાના સકંભમાંથી મારી કાયાને સત્વર છુટી કરો.”

૧૪મ્મ દોડ્યો. તેણે જોયું તે બાવળિયાએ ગુરને નહિ પણ ગુરજીને જ બાવળિયાને જકડેલો હતો. “ગુરજી,” તેણે કહ્યું, “શુલ થતી જણાય છે. બાવળિયાએ આપને જકડેલા નથી. આપના પોતાના બળથી જ બાવળિયા સાથે આપ જકડાઈ રહ્યા છો.”

“એમ?” ગુરજીએ જવાબ આપ્યો, “ત્યારે તો તારું પણ આમ જ બનેલું જણાય છે. સંસાર તો સાથુસો તને વળગ્યો નથી. પંસારના સાથુસાને તું પોતે જ જાગેલો જણાય છે.”

વિવિધ વર્તમાન

રાજદ્વારી ડાહપણુ ધરાવનારાઓએ શું કયું ?

લોડ મોન્ટગોમરી જેઓ દ્વાલ રથીયા છે તેઓ રથીયા ન ભય એમ ધણા રાજદ્વારીઓ માનતા. અને તેમનામાં રાજદ્વારી ડાહપણુ નથી એમ પણ કહેવામાં આવ્યું હતું. તેઓએ પોતાનો અક્ષર નિષ્કંપ જાહેર કરતાં જણાવ્યું કે ધણા મારે માટે એમ કહે છે કે મારે આ પમણુ ખોટું છે. મારામાં કોઈ જાતનું રાજદ્વારી ડાહપણુ કે રાજકારણની સમજ નથી. હું આ આક્ષેપો કબુલ રાખું છું. રાજદ્વારી ડાહપણુ હોવાનું કે રાજકારણ સમજતો હોવાનો મેં કદી દાવો કર્યો નથી.

પણ ધરીબર ધારી મો કે મારામાં રાજકારણની કંઈ સમજ નથી તો અહિં બ્રિટનમાં જેવા ધણા માણસો છે જેમનામાં રાજદ્વારી ડાહપણુ ઠાંસી ઠાંસીને બરેલું છે તેમને હું પુછું છું કે તમે એ ડાહપણુનું શું કયું મને તો દેખાયું છે કે તેમણે કોઈએ એ ડાહપણુનો કે સમજનો ઉપયોગ કર્યો નથી.

આ બધો ગોટાળો તો જીવે

છેલ્લાં બન્ને વિષયુદ્ધો બાદ અને તે પછી મુલેદનાં આ છેલ્લાં ૧૫ વર્ષ દરમ્યાન આપણે કેવો બધો અરબાડ ગોટાળો કરી મુક્યો છે તે તો જરા જીવે. રાજકારણની સમજનું કે રાજદ્વારી ડાહપણું આ પરિણામ છે. એમ જો હોય તો મારે તેનું ડાહપણુ કે તેથી સમજની જરૂર નથી.

લોડ મોન્ટગોમરીએ છેવટમાં જણાવ્યું હતું કે ખીજા વિષયુદ્ધ બાદ પશ્ચિમ ની કુનીયાનો એવો એક પણ સેના પતિ પાક્યો નથી કે જેણે રથીયન સેનાપતિઓ સાથે જેસી એમ કહ્યું હોય કે ચાલો આપણે આ ટોચકીનો, આ તંબદીલીનો, આ ગોટાળાનો લક્ષકરી દ્રષ્ટિએ વિચાર કરીએ. હજી સુધી

આપણે કોઈ જનરલ રથીયા ગયો નથી. આથીજ હું જવું છું.

આફ્રિકન સત્તા નીચે રહેવું પડશે

કેનીયાના બોમ્બડ બંધારણ અંગે સંસ્થાન મંત્રી મી. લેનોક્સ બોમ્બડને મળવા કેનીયાના ધારાસભ્યોનું ને મીત્ર જાતિય ડેલીગેશન લંડન અયું છે તેના હેરાળની પાટી તરફથી ગયેલ આફ્રિકન સભ્ય ડો. કીયાનો અને મુલીરોએ લંડનમાં ટ્રેડ્લગર રક્વેરમાં આઝાદ આફ્રિકા દિનની ઉજવણી અંગે ચોળચેલ રેલીમાં બાપણુ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, જેઓ આફ્રિકામાં રહેવા-વસવા માગતા હોય તેમણે આફ્રિકાની સત્તા નીચે રહેવું પડશે.

ડો. કીયાનોએ વધુમાં એમ પણ જણાવ્યું હતું કે અમે લંડનમાં આવ્યા છીએ ત્યારે અમને એમ લાગે છે કે જણે અમે મીરાનરીઓ તરીકે જ અહિં આવ્યા છીએ, કારણુ અમે અમારે બધે ફરીને બ્રિટીશોને આઝાદી અને લોકશાહી બાખતમાં જ ઉપદેશો આપવા પડે છે

મારે સાચું કેનેડા જીવું છે

રાણી એલીઝાબેથ આ ઉ-દાળામા છે અહવાડીયા માટે કેનેડાની મુલાકાતે

જવાનાં છે. આ શાહી મુલાકાત બાખતમાં તેમણે જણાવ્યું છે કે કેનેડા માં મારા માનમાં બહાર બધા બપકા યાપ તે મારે જોવા નથી. મારે જોવું છે સાચું કેનેડા જેમાં લોકો કેમ રહે છે, કેમ કામ કરે છે, કેમ ખેલે છે. મારે ત્યાં ઉદઘાટનો કે વૃક્ષારોપણના સમારંભો જોઈતા નથી.

કુતરાં-બિલાડાં પાળનારા એને ચેતવણી

બ્રિટીશ મેડીકલ યુસેટીનમાં પ્રસિદ્ધ થયેલ એક લેખ દ્વારા કુતરાં-બિલાડાં પાળનારાઓને ચેતવણી આપવામાં આવી છે કે તમારાં પાળેલાં કુતરાંને તમારી પથારીમાં તમારી પડખે સુવાડશો નહિ તેમ તમારી પાળેલી બિલાડીને આદર અનર એથીકાં ચાટવા દેશો નહીં. કારણુ કુતરાં અને બિલાડાંમાં ટીબીનાં જંતુ કાયમ જ હોય અને તેથી તેનો આ રીતે એપ ઉડવાની બીતી બહુ મોટી છે.

શરદી થવી એ ઝડતુનો વાંક નથી

જેઠાનીસખર્વના આરોગ્ય ખાતાના વડાએ જણાવ્યું કે "તમને શરદી યાપ એમાં વાંક તમારો છે ઝડતુનો નથી. તમે તમને જંતુઓને માટે ક્ષેત્ર તરીકે ઉઘાડા મુકી દો અને છતાં તેનાથી બચવા ગરમ કપડા પહેરો. પછી શરદી યાપ તો તમે ઝડતુનો વાંક કાઢો.

કપડા હમેશા ઢીલા અને બહુ નહી પહેરવા જોઈએ નેધી શરીર સુધી હવા આવતી કરી શરીર હવાથી ટેવાઈ જાય. ઠંડીમાં ખુબ કપડા પહેરી અને થોડી અરમી યાપ કે તુરત વખર વિચારે કપડા કાઢી ન નાખવા. ધીમે ધીમે કાઢવા જોઈએ.

"ધણુ થોડું ન પહેરો અને ઘણુ બધું ન પહેરો તેમજ તત્ત્વ વાળા ખોરાક મો પણ ઘણો થોડો ન ખાવ અને ઘણુ વધારે પણ ન ખાવ."

"કીંગ કોંગને"નો વિરોધ

આફ્રિકન કોંગ્રેસના પ્રમુખ ચીફ જીયુલી, ઈન્ડિયન કોંગ્રેસના પ્રમુખ મી.

નાયકર અને લીબરલ પક્ષના પ્રમુખ મી. એલન પેટનની સંયુક્ત સહીવાળુ એક નિવેદન જાહેર થયું છે. આમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે :

"ડરબનમાં બતાવતો "કીંગ કોંગ" ના ખેલનો અમે સખત વિરોધ કરીએ છીએ અને જાહેર જનતાને તેનો બહિષ્કાર કરવા અરજ કરીએ છીએ. ખેલ ઘણો સુંદર છે પણ એમાં જે પ્રલાયદાપણુ રાખવામાં આવે છે એ એને નામોશી રૂપ છે."

"કાળા"ઓ તરફથી બજવાતા ખેલમાં પણ "કાળા"ઓનું અપમાન.

બીડી કુકનારાઓને એક સુચન

લંડનની ધારાસભાના સભ્ય અને આરોગ્ય ખાતાના પ્રધાન મી. રીચાર્ડ થોમસને પાર્લામેન્ટમાં સીગરેટ પીનારાઓને જે લંડનનું કેન્સર યાપ છે તેનાથી યુવક યુવતીઓને બચાવવા ઉતાવળા અને કડક પમલા બરાવવા જોઈએ એ વિશે પ્રશ્ન પુછાયો હતો. એના જવાબમાં મી. થોમસને જણાવ્યું કે "તમે બીડી પીતી મુકો તો તમારા બાળકો પણ નહી પીએ, અને એજ રીતે તમે દાખલો સારામાં સારો જેસાડી શકશો.

નાટાલમાં કેટલાક બાગોમાં રેલ

સાઉથ ઈસ્ટ નાટાલમાં છેલ્લા ૨૫ વર્ષથી નથી પડ્યો જેવો વરસાદ પડ્યાનો ઉવાલ પ્રસિદ્ધ થયો છે. સમસ્ત નાટાલમાં શુક્રવાર તા. ૨૫મી થી વરસાદ પડવો શરૂ થયો હતો તે ૧૮મીએ બપોર પછી ઉઘાડ થયો હતો. કલેરવુડ અને એ બાહુના ગામડાઓને ઘણુ તુકશાન થયું હતું. જે પુલો ઘોળાઈ ગયા હતાં. અને સાઉથ ઈસ્ટમાં આવેલ સુઅર ઇસ્ટેટના ૨૦૦૦ દોંદી મજુરોને તેમના ઘરો બપમાં ડોવાથી ખસેડીને રક્ષણુ અપાયું હતું. આ વરસાદથી ઘણુ તુકશાન થવા પામ્યું છે. શાક બાજી તથા ખીજા પાકોને તુકશાન થયું છે. અને તેના બાવો ઘણાંચડી ગયા છે.

વાંચકોને અપીલ

શ્રીનીકસ સંસ્થામાં કામ કરતાં મજુરોના રહેઠાણોની સ્થિતિ ઘણી દુઃખદ અને દયાજનક છે. એને સમારવા, અમને થોડા નાણાની જરૂર છે. આથી આ પત્રદ્વારા અમારા પ્રત્યેક વાંચકોને અપીલ કરીએ છીએ કે તેઓ અમને ઓછામાં ઓછી શી.૫-૬ મોકલી આપે. જે પ્રત્યેક વાંચક અમારી આ અરજને ધ્યાન આપશે તો સમાર કામના ખર્ચ જેટલું અમને મળી રહેશે એવી અમને આશા અને શ્રદ્ધા છે.

રકમ સ્ટેમ્પ યા પોસ્ટલ ઓર્ડરથી મોકલી શકાશે.

વ્યવસ્થાપીલ, શ્રીનીકસ સેટલમેન્ટ.
સુશીલા ગાંધી.

C/O 'INDIAN OPINION,' Private Bag, Durban.

મજુર ચાલ સમાર ફંડ

મયા અંકનો સરવાળો પા. ૩-૧૩-૦૦
નાયક ટ્રેડિંગ ક્લ., મજુરુકસ શી. ૫-૬, ડરબન એક રનેહી થી. ૫-૬.

છેલ્લામાં છેલ્લા હોલસેલ ભાવે. અગર બતીઓ

હોંદથી આવેલી :

નંબર ૪૪૪ શી. ૮-૯, ચંપેલી શી. ૧૦-૯ ડબન; વસંતી ચાર તોલા શી. ૨૦-૦; ૨ તોલા શી. ૧૬-૬; એક તોલા શી. ૮-૬; સુંગધી રાણી શી. ૪-૯; રાત રાણી શી. ૪-૯ ડબન; કૃષ્ણુ ઈસ્ખાર શી. ૪-૯ ડબન.

પાકીસ્તાનથી આવેલી :

નંબર ૪૪૪ શી. ૬-૬; બહાંગીર શી. ૧૬-૬; નંબર ૧૦ શી. ૧૫-૦ ડબન, મુલાખ શી. ૨૦-૦; મયસોર ૪ તોલા શી. ૩૦-૦; ૩ તોલા શી. ૨૦-૦ ડબન; ઈસ્ખાર શી. ૩૦-૦; ગેટવે ૬ તોલા શી. ૮૪-૦; ૩ તોલા શી. ૪૪-૦ ડબન.

કેરમ જોડ

હોંદની બનાવટના અને સારો માલ તથા સારું પોલીશ કરેલા અને રબર કુચન વાળા તથા કુચન વગરના પા. ૬-૧૦-૦ પ્રત્યેકના.

સોગડી અને સ્ટ્રાઇફર સાથે.

હુસેન એન્ડ સન્સ

૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન. બોક્સ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

તિબેટ : લામાઓનો અદ્ભુત પ્રદેશ

(કેનીયા ડેલી એલમાંથી)

[તિબેટના બળબાએ આજે બંધાવેલા પદ્મને આજે આજે તિબેટ લામાઓનો અદ્ભુત પ્રદેશ અણપ છે. તિબેટના લામાઓ તેમની આધિભૌતિક શક્તિઓ માટે જગતભરમાં પ્રખ્યાત છે. દલાઇ લામાને તિબેટના ઘોઠા ઇશ્વર માને છે. યુરોપમાં તાજેતરમાં 'ધી યર્ડ આઇ' (ત્રીજું નેત્ર) નામનું પુસ્તક બહાર પડ્યું છે. આ પુસ્તકે યુરોપભરમાં બળબળાટ મચાવી દીધો છે. આ પુસ્તક નો લેખક એક એવા અંગ્રેજ છે, જેણે હાંડગીમાં કઠો કાંઈ લખ્યું નથી એટલું જ નહિ એણે તિબેટની સુસાધરી કરી નથી કે નથી ત્યાંનું જીવન જોયું છતાં પુસ્તકમાં કહે છે કે 'હું તિબેટનો લામા છું' અને 'મેં' માનસિક સંક્રમણ દ્વારા આ અંગ્રેજના શરીરને કબ્જે મેળવ્યો છે. મારી વાત જમતને કહેવા માટે જ 'મેં' આ પ્રમાણે કહ્યું છે. એણે પોતાનું નામ 'લામા લોપસંગ' દેવાનું કહ્યું છે, પરંતુ એ જોઈ છે એમ તે પોતે જ કહે છે. આ અભવ્યપી બધાં પુસ્તકોના સારાંચ ટુકમાં અહીં આપેલ છે.]

મારી ઉંમર સાત વર્ષની હતી. ત્યારે 'મેં' થઈ ગયું. આઠમું વર્ષ મને મેઠું ત્યારે મને લામા (સાધુ) મોગ્યાર ડોડપે કહ્યું કે જ્યોતિષીઓના કથના-વૃત્તાર માઈ ત્રીજી નેત્ર ખોલવા માટે એ સમય ઉત્તમ હતો.

એક વર્ષથી હું 'ચક્રોચારી' મઠમાં દાખલ થયો હતો. ઠાંઠ પછી લામાનું ત્રીજું નેત્ર ઉઘડે ત્યારે જ એ દરેક સ્ત્રીઓને તેના વાર્તાત્મક સ્વરૂપમાં જોઈ શકે છે એ વાતની મને ખબર હતી. દરેક લામાને એ બાકીસ મળતી પછી નહિ. ત્રીજું નેત્ર ખોલવા માટે માથુસ ઉપર શસ્ત્રક્રિયા કરવામાં આવે છે પરંતુ એ દુઃખ ઉપાય વિના હું મહાન સુખનો ગાતા અને અધિશારી બની શકું એમ નહોતો.

એક ચોક્કસ દિવસે મારા મસ્તક ઉપર ઓપથીઓનો લેપ લગાડવામાં આવ્યો અને સંધ્યા સમયે શસ્ત્રક્રિયા નો સમય આવી પહોંચ્યો. મારા શરૂ મોગ્યાર ડોડપ અને બીજા બે લામાઓ એ ક્રિયા કરવા માટે મારા કપરામાં આવ્યા. મારા શરૂએ મને કહ્યું 'લોપસંગ, આ ક્રિયા ધણી જ કટકાપક છે, પરંતુ એને સન્નગાવરયા માં જ કરવામાં આવે છે. ખરી રીતે આજ તારી પરીક્ષા છે. મન પર ખરાબર કાચુ રાખજો.'

-શરૂની વાણીએ મારા પર જાણે વધીકરણ કયું. શસ્ત્રક્રિયામાં નિપુણ લામાએ એક ચમકવું જોખર હાથમાં લીધું. અચૂક સમય એ શસ્ત્રને અગ્નિ ઉપર તપાવવામાં આવ્યું. પછી શસ્ત્ર ક્રિયા શરૂ થઈ. ચામડી અને માંસને ચીરવું એ હથિયાર મારી ખોપરીના કાઠકાને છેલ્લા લાગ્યું. નવાઈની વાત તો એ હતી કે એક મીઠા દર્દ સિવાય મને કાંઈ જ તકલીફ ન થઈ.

હાકેકું કપાયું
હાકેકું કપાયું, લામાએ એને લઈ લીધું. હજી ક્રિયાપૂર્ણ થઈ નહોતી. ઓપવો અને અગ્નિથી પવિત્ર કરેલી એક લાકડાની સળી મારા મસ્તકમાં

દાખલ કરવામાં આવી. અચાનક એ સળીએ મારા મસ્તકના એક મર્મરથળ ને સ્પર્શ કર્યો. અને એક નવા જ પ્રકાશનાં દર્શન થયાં કાંઈ અલૌકિક સુંમધથી વાતાવરણ ભરાઈ ગયું. અને મારી સામેનું દ્રશ્ય એક સંપૂર્ણ નવા સ્વરૂપે ખડું થયું. મારા શરૂએ મારા સુખ પરના ભાવો જોઈને કહ્યું 'લોપસંગ, હવે તને વારતવ દ્રષ્ટિ પ્રાપ્ત થઈ અમ.' લાકડાની સળીને એમ જ રાખવામાં આવી. અને મારા મસ્તક ઉપર ઓપવોની પટ્ટી બાંધી દેવામાં આવી. એ અંધારા જોરડામાં મારે બે અઠવાડીયાં પડ્યા રહેવું પડ્યું.

દિવ્યદ્રષ્ટિ

સત્તરમાં દિવસે લામાએ ફરીવાર આવ્યા. પેલી પટ્ટી ખોલી નાખવામાં આવી. 'મેં' જોયું એ લામાએ કરતી એક સુવર્ણચુઆબા ચળકતી હતી, હું સાંધી બહાર આવ્યો. મઠમાં પહોંચ્યો ત્યારે જે પહેલા માથુસને 'મેં' જોયો એને જોતાં જ હું રાડ પાડી ઉઠ્યો 'અરે આ બળે છે, છુઝાવો, છુઝાવો.'

'મેં' એ માથુસને ધુમાડાના ગોઠા વચ્ચે નાનકડી જવાળાઓમાં બળતો જોયો. હું જોઈયો કે તરત જ મને મારા શરૂ મોગ્યારે કહ્યું : 'લોપસંગ, આ આમ અને ધુમાડો નથી. આ માથુસ કોખની જવાળાથી સળગી રહ્યો છે. તું ને ધુમાડો જુએ છે એ જોના મનોભાવનું સ્વરૂપ છે.'

મારી સિદ્ધિ મારા માટે આ એક કટકાપક સમાન થઈ પડી. મને ખોષ આપવામાં આવ્યો કે મારી સિદ્ધિને ઉપયોગ આત્મોન્નતિ માટે જ કરવો. બીજા કોઈ કામમાં નહિ. મારા શરૂ એ મને એક નવું જ્ઞાન આપ્યું. હું દરેક વ્યક્તિને જુદા જુદા રંગમાં અને જુદા સ્વરૂપમાં જ જોવા લાગ્યો હતો. શરૂએ મને એ દરેક રંગ અને સ્વરૂપ દ્વારા પ્રગટ થતા વ્યક્તિના આંતરિક મનોભાવો વિષેનું જ્ઞાન આપ્યું.

ચક્રોચારી મઠના મુખ્યાધિપ્તાએ મને દીક્ષા આપી. માનવસેવા માટે સારી શક્તિઓને ઉપયોગ કરવાનું કહ્યું. એક દિવસ મને દલાઈ લામા સમક્ષ ખડો કરવામાં આવ્યો. એ દિવસ મારા પરમ સૌભાગ્યને દિવસ હતો.

દલાઈ લામાનાં દર્શન

દલાઈ લામાનું નિવાસ સ્થાન 'પોટલા' એક મહાન નગર જેવું છે. એ વિશાળ પ્રાસાદ સુવર્ણ, રત્ન, રત્ન તેમ જ અનેક અદ્ભુત ચીજોથી ભરપુર છે. પરંતુ ત્યાં ને જ્ઞાન બંધાર છે એ તો એથી પંચુ વિશાળ છે. હું દલાઈ લામા સમક્ષ ઉપસ્થિત થયો મારની મારી સ્થિતિનું વર્ણન કરવા માટે મારા પાસે શબ્દો નથી.

એમણે મને બેસવાનો સંકેત કરી કહ્યું : 'લોપસંગ, તારા પૂર્વ જન્મોની હકીકતથી અમે વાહેક છીએ. જ્યોતિષીએ જ તારા ભવિષ્યની પંચુ જાણ કરી છે. તું જન્મજાત દિવ્ય દ્રષ્ટી છો. ત્રીજા નેત્રને કારણે તો તને અનેક અણી વધુ શક્તિ પ્રાપ્ત થઈ છે. પરંતુ છતાં જીવનમાં અનેક કઠીન

બાબતોમાંથી તારે પસાર થવું પડશે. એવા પ્રદેશમાં તારે જવું પડશે, જેનાં તે નામ પંચુ સંબંધેલ નથી. હું તને સંજ્ઞતા ધરું છું.

ત્રિપ વાચક,
માઈ આ જીવનચિત્ર ઉપરના પ્રસંગ પછી હું સાત વર્ષે લખ્યું છું. મમા સાત વર્ષો દરમિયાન 'મેં' ને કાંઈ અનુભવ્યું છે એથી મારા મહાપ્રજ્ઞ દલાઈ લામાના શબ્દોમાં રહેલું સત્ય હું જાણી શક્યો છું.

(ચાહુ)

(વાંચક આ પૂર્ણ વાચી લીધા પછી તારા પર એની શું છાપ પડે છે તે લખી જણાવવા વિનંતી છે.—ત્રી ધનિયન આપીનીયન.)

પાંચ પુસ્તકોનો સેટ

ખાળક માટે એક પુસ્તક, નોવેલ અને બીજાં પંચુ વાંચવા ઉત્તમ પુસ્તકો. ફક્ત થી. ૬-૦.

ચુકકોર્પોમ, ધનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટર-અ અને ધનસ્થોરન્સ માટે મળો :

આર. વીકુલ
૧૨ બાકલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફ્રાંસ ૩૩-૧૬૪૮.

શુભ પ્રસંગો માટે સેટ !

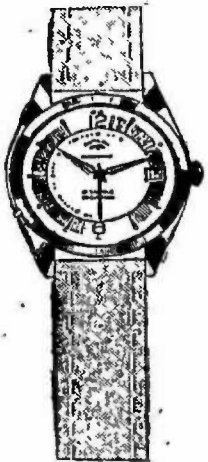
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલિનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોટરી
- * લેડો
- * રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

વાર્તા

ખાત્રી

(વનકુંડલ)

આ સાધુ માણસ ક્યાંથી આવ્યા હતા, એ કોઈને જાણતું નહોતું. એમના પહેરવેશમાં કાંઈજ આડંબર નહોતો. જટા, ભગવા કપડા, પ્રાણાયામ, સમાધી, પ્રવચનો કે બોધ આપવો કશુંજ નહી. એ તેઓ ચહેરે મુકી, આવી નાની સરખી ઝુપડીમાં મંઝા કીનારે રહેતા ન હોત તો કદાચજ કોઈ જાણી શકત કે આ કોઈ સાધુ છે—આધ્યાત્મિક માર્ગના પથિક છે. પ્રથમ તો લોકોના મનમાં જાત જાતના વિચારો આવવા લાગ્યા. કોઈ કહેવું કે એ કોઈક શુન્દેશ્વર હશે બાગીને આવી અહીં સંતાયો છે. બીજી કોઈ કહેવું કે એ સી. આઈ. ડી. છે. કાંઈક તપાસ કરતો હશે. દુનીયામાં જાત જાતના વિચારો કરનાર મનુષ્યો ક્યાં અભાવ છે? પણ થોડા દિવસ પછી એવી કાંઈજ ઘટના ન બની આથી ભોજોએ માન્યું કે માણસ સારો હશે. સાધુ સંત હશે. એકાંત મમતું હશે. અને લોકોની આ વાતોની ખાત્રી પણ એમને કરાવી. કોઈ દાઘ બતાવવા આવે ત્યારે જણાવતા મને એ વિશે કાંઈજ જ્ઞાન નથી. જરી યુદ્ધી મામના આવે ત્યારે પણ એજ જવાબ. ઇશ્વર વિશે કાંઈ જણવા મામતા તો પણ એજ જવાબ. આ અભીમાનથી નહોતું બોલાવતુ પણ ધણજ બિનય સંકોચ અને નત્ર સ્વરમાં જણાવાતું હતું. કૃતકલ્પ પ્રિય જનતાને આવા જવાબો મળતાં એમને મળવાતું જ મુકી દીધું.

ફક્ત હરેનખાણુએ એમને મળવાનું ન મુક્યું. કુરસદ મળતાંજ તેઓ એમની પાસે જઈ બેઠા કોઈ પણ જાતના કારો વખત સાંત વાતાવરણમાં રહેતા આ માનવીને તેઓ પસંદ કરતાં. ત્યાં આવી યુગ યુગ મેસી રહેતા. એમને એમજ વિચાર આવતાં કે આ વ્યક્તીમાં કોઈક મહાન વિષ્ણુતી છુપાઈલી પડી છે. પરંતુ એ કેવી છે એ જાણવા ની એમને જરાપણ કદી દરકાર ન કરી. એમની પાસે જઈ બેસવાથીજ એમના હૃદયને શાંતી થતી. વાતો ધણી આછા થતી અને જે કાંઈ થતી હતી તે પણ અવજ સાધારણ. યુદ્ધની કુશળની કે ક્યાંક ચમ્પે અતી વૃદ્ધી ની, એક દીવસ હરેનખાણુએ ઇશ્વર વિશે એમને એક સવાલ આખરે પુછ્યો.

“કોઈ જણાવો તો ખરા કે અંતે ઇશ્વર વિશે આખરો શું મત છે?”
 “આપ શું સાંભળવા ઇચ્છો છો?”
 આમ કહી હરેનખાણુ તરફ તેઓ જોતા રહ્યા.

“આપે શું ક્યારેય કંઈ જોયું નથી?”
 “એ?” હા તમે જે જુવો છે એ બધું હું પણ જોયું છું. આકાશ, સમુદ્ર, ફળ ફુલ વિગેરે આથી વધારે તો બીજું કાંઈ નથી જોયું.”
 “તો શું એજ ઇશ્વર કહેવાય છે?”
 “કોણે ખબર?”

માથુ ઢલાવી તેઓ યુગ રહ્યા. થોડીવાર મેસી હરેનખાણુ ચાલ્યા મયા ઘેર આવતા રસ્તામાં એમને નરેન્દ્રખાણુ મળ્યા એઓ જાની હતાં.
 “ક્યાંથી આવી રહ્યા છે હરેન ખાણુ?” નરેન્દ્રખાણુ એ નમસ્કાર કરતાં પુછ્યું. વળતા નમસ્કાર કરતાં હરેનખાણુએ કહ્યું કે, મંઝાકીનારે પેલા સાધુ બાબાને દર્શને મયો હતો.”
 ક્યો સાધુ! જે પેલી તુટેલી ઝુપડી માં રહે છે તે?”

“હા હા!”
 “તમને કોણે કહ્યું કે તે સાડ છે? એ તો એક નર્વો બેવકુફ. જેવું પોકળ બહાર પડે અને તે સુરખમાં ખરે તેથી તે જવાબો પણ સીધા નથી આપતો. પામલ છે પામળ.”
 હરેનખાણુએ સ્મીત કયું. નરેન્દ્રખાણુ સાથે ચર્ચા કરવાની તેમનામાં શકતી નહોતી. નરેન્દ્રખાણુએ ફરી પુછ્યું:
 “શું તેમના સાધુ પછાની કાંઈ ખાત્રી તમને યદ છે ખરી?”

“હા ના.”
 “તો પછી.”
 હરેનખાણુ યુગ રહ્યા. આમ દિવસો એક પછી એક પસાર થતાં હતા જ્યારે પણ વખત મળતો ત્યારે હરેનખાણુ હજી પણ સાધુની ઝુપડીએ જઈ બેસતા. બીજા બધાનું કૃતકલ્પ સર્ગી મયું હતું, પણ હરેનખાણુ ની શ્રદ્ધા હજી અચલ હતી.
 પણ થોડા દિવસો બાદ હરેનખાણુએ પણ જવાનું બંધ કયું. એમના અંતેના એક પુત્રને ટાઈફોઇડ થયો હતો, એની દવા સારવાર અને બીજી સેવામાં વખત ન મળ્યો. પુત્રની સ્થિતી દીન પર દીન બનતી મ્હ અને તે બધા ઇલાજો તેઓ કરતાંજ રહ્યા. પોતાની શકતી ઉપરવટ જઈને પણ તેમને સહેરના બધાં મોટા મોટા ડોક્ટરોની સલાહ લીધી. છતાં રોગે જોર આણું નજ કયું. સવારે પસાર થતાં રાતને ભય અને રાત પસાર થતા દિવસને ભય ઘેરી વળેતાં. લમજમ બધાજ ડોક્ટરો હવે પોતાના દાઘ આ દરદી પરથી ઉપાડી લઈ કહી દીધું કે, “હવે અમને કોઈ આશા નથી. આજની રાત પણ પસાર નહીં કરે. પરંતુ આજ જાતનું કશું વાતાવરણ યદ મયું.

નિરાશ વદને હરેનખાણુ પુત્રને માથે દાઘ ફેરવતા બેઠા હતાં અખિમાંથી આણું એકાદ છુદ સંતપત પુત્રના મરતકપર પડતું હતું. તેમને આંખ સામે અંધકાર થિવાય કાંઈજ દેખાતું નહોતું એકદમ કોણુ જાણે કેમ એમને પેલા મંઝા કીનારે રહેતા સાધુ બાદ આખ્યાં અને તેઓ સાલ જોડી ઉતાવળે પગલે ચાલી નીકળ્યાં.

અંધારી રાત હતી. ૧૨-સાડા ખાર નો સુમાર હતો. મંઝાતું પાણી ખળખળ વહી રહ્યું હતું. થંડી વાયુની લહેરો આવી રહી હતી. આવે વખતે સુન્ધ મન્સક હરેનખાણુ ઝુપડી પાંસે આવી પહોંચ્યા જોયું તો સાધુ હજી જામતા હતાં. ધ્યાન રથ જણાયા. હરેનખાણુએ એમના ચરણો પર માથુ મુકી અશ્રુભરી આંખે યાચના કરી.
 “મારા પુત્રને આપ બચાવો.”

“કોણ હરેનખાણુ અરે આશું કરો છે? ઉઠો મને જણાવો તો ખરા કે શું વાત છે?”
 એમને પુત્રના મંદવાહની બધી વાત સાધુને કરી. સાધુએ કહ્યું “હરેનખાણુ હું શું કરી શકું? મારામાં એવી કંઈ શકતી નથી!”

નાના બાળક જેમ હરેનખાણુ રડવા લાગ્યા અને ચરણુ રપથ કરતાં જણાવ્યું “દયા કરો એ મારો એકનો એક પુત્ર છે. મારો આધાર છે?”
 સાધુ યુગ રહ્યા.
 “શું કાંઈજ આશા નથી અને કોઈજ ઉપાય નથી! શું આયુષ્ય પૂર્ણ થયું છે... આમ જાણે પોતા સાથેજ બોલતા હોય એમ સાધુ ધીમે સાદે બોલી રહ્યા હતાં.

હરેનખાણુ કદવાંત દરતાજ રહ્યા. અંતે સાધુ મહારાજે કહ્યું કે “સાંભળ્યું છે કે જો કોઈ પોતાનુ આયુષ્ય અપણુ કરે તો બચી જઈ શકે. પણ એ કેમ બની શકે”
 “આપ ક્ષમ્હે તો બધુજ યદ થકે છે. દયા કરો મહાત્મન.”
 “ઇશ્વર પર શ્રદ્ધા રાખો એમનેજ પોકારો મારી શું તાકાત છે. જે તે

મહાન શક્તી ઇશ્વરો તો બધુજ ખરાખર થશે.”

ઘેર આવી હરેનખાણુએ જોયું તો પુત્રની દાલત કાંઈક સારી હતી. સવાર થતાં ફરી ડોક્ટરો આવ્યા. દરદીને જોઈ એમને પણ આશ્ચર્ય થયું. ભય દુર યદ રહ્યો હતો ધીમે ધીમે દરદીને ધણુ સાફ લાગતું મયું. બીજે દિવસે ડોક્ટરોએ દરદીને ભય યુક્ત જાહેર કયો.

બહતી પૂર્ણ હૃદયે હરેનખાણુ સાધુ મહારાજને ખબર આપવા દોડયા

ઈગ્ગાંડના રાજા ચોયા દેવ્રીને યયું કે લોકોએ કીમતી વસ્ત્રો નહિ પહેરવાં જોઈએ. તેથી એણે એવો કાયદો પસાર કર્યો. લોકો એ કાયદો પાળતા નહિ ને ઠાનાઠાનાં કીમતી વસ્ત્રો પહેરતાં, તેથી એણે એ કાયદામાં સુધારો કરાવ્યો. “વેસ્થાઓ અને બિસ્સાકાતરોએ આ કાયદો લાગુ પડતો નથી.”
 ...અને બીજા દિવસથી એક પણ ઇગ્ગાંડવાસીના શરીર પર કીમતી વસ્ત્ર નજરે પડતું નહિ!

જમને જોયું તો સાધુ માથે જોડી મુતા છે. એ તથુ વાર મોલાવ્યા છતાં કાંઈ જવાબ ન મળ્યો. ચાદર મોલાપરથી દુર ફરી જોયું તો હરેન ખાણુ એકદમ ભય પાળ્યા. સાધુને આત્મા દીવ્ય ધામ પહોંચી મયો હતો ફક્ત તેમને દેહ પડ્યો હતો. મુખ પર દિવ્ય તેજ પ્રકાશતુ હતું અને એક દારૂય રેખા મનને મોહીત કરી જણાતી હતી.

વિનિત જોડણી કૌશ (યુજરાતી ટુ યુજરાતી ડીકચનરી.) યુજરાત વિદ્યાપીઠનો - કીમત ૧૮/૯ મળવાનું ઠેકાણુ : આ જોશીસ
 ‘Indian Opinion’ P. Bag, Durban, Natal.

પો. બો. ૫૪૬૦ - - - - - ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
 ટેલીગ્રાફ એડરેસ : “ભગતકો”
ભગત બ્રધર્સ (મો) લી.
 ૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
 જે હા ની સ બ ગં.
 હોલસેલ અને રીટર્નલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
 ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ મોસરી, ડેશી માથામાં નાંખવાના જાત-જાતના તેલો-અભરો, સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના વાસણો-કાચ અને પલાસ્ટીકની બંગડીઓ-કેરમબોર્ડ અને સ્ટ્રાઇકર તથા બીજા અનેક ડેશી ચીજો કીપાયત બાવથી મળશે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસિલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોર્ટ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રજીસ્ટર્ડ કરવાનો અમે કન્ડાક્ટ કરીશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર સીઠાઈ હાઉસ)

૩ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકબંધી, બુસાફરી, વિમાનો અને જવરજ એવન્ટ

હોલિસ્ટાન અંતર દુનીયાના કોર્ટ પણ ભાગની હવાઈ ઈરિવાઈ અંતર જમીન માંગે બુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

ઈંગ્લી, આંગ, ચોરી, હુલ્લડ, જાકરમાત, ખેટખાસ, વિગેરેના વીમા અંગે ઉત્તરાની ન્યાયીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ઈન્વીસ્ટમેન્ટ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોર્ટ પણ ફ્રી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ ઓરિયન્ટલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ચોરફલીયા અને થાઈલાંધર ઈન્ટરન્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અળખ, લીલી અળખ, રતાળ અને સુરણની ગ્રોસમ ચાલુ છે. આડુ પેની ૮ રતલ, લસણ શી. ૧-૩ રતલ.

પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બનર ભાષ, પોસ્ટલ બુક. બાર્બીટ ગોલ શી. ૧૦-૧ લાંબી અને સ્કેવર બાર્બીટ શી. ૧૧-૧ ૩૩૦.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજમન કેંગોના જોરડરો ઉપર પુરવઠા મ્યાન આપી કોર્ટ પણ વરલ પરમીટ હવાની મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS.
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલજમ સુટ, ડાર્બીંગટમ સુટ, વોર્ડરોબ, ઈસ્ટ્રીમ એસ્ટ, સાર્ફે બોર્ડ જોફીસ ટેન્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તાકન ક્રીકેટ સાથે ખરીદી સકરી. બંને પધારી લાભ લેવા સુકરી નાંક.

—જોકસ, ટેબલ અને ક્રીચન હરેચર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા સાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ પધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હોંઈની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

ઉસ્તમજી બલભાઇ ઉસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૨૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૨ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

એક સત્ય ઘટના

મહારાજશ્રીને મુખેથી

મગનલાલ જી. પટેલ

હું એક સદૃશ્યરથને ત્યાં ગયો હતો. એમને ત્યાં ઉલ્લાસીરામીયણ વંશ્યામ. એમને ખાલીસનેવીસ વર્ષની એક દીકરી. એ દીકરીનાં બા બહુ ભણેલાં નહીં પણ સંસ્કારી. હું એમની આમળ પ્રામોલોગોની વાતો કરતો હતો ત્યાં પેલી દીકરી એક ટોપલી લઇને આવી. મને એ ખતાવી તેણે કહ્યું: "આ ટોપલી પ્રામોલોગોની કહેવાય કે?"

મેં કહ્યું: "હા, પણ કાણે બનાવી છે?"

એણે કહ્યું: "મારે ત્યાં એક બાઈ નોકર છે એણે ગુપ્તી છે."

"શું તું નોકર રાખે છે?"

"હા જી, બેચાર ધર વચ્ચે એક નોકર છે."

આટલી વાતો પછી દીકરીનાં બા બોલ્યાં: "મહારાજ, મારી દીકરી તો એના સાસરામાં દેવી તરીકે પૂજાય છે, એનો ઇતિહાસ સાંભળવા જેવો છે."

મેં સાંભળવાની જીતસા ખતાવી એટલે એમણે વાત શરૂ કરી:

"મહારાજ, એ નાની હતી ત્યારે એનો વિવાહ કર્યો. ઊંચરના બાપને સારો પમાર મળતો હતો. પણ દેવપોગે માળાપ બન્ને અકસ્માત ગુજરી ગયાં. ઊંચરો કાકાને ત્યાં રહી ઊભર્યો અને ભણ્યો. એ મેટ્રીક માં આવ્યો ત્યારે મારી દીકરી પણ મેટ્રીકમાં હતી. મારી દીકરી મેટ્રીક માં પાસ થઈ; ઊંચરો નાપાસ થયો. અમે દીકરીને કોલેજમાં મૂકી, ત્યાં પણ એ પહેલે વર્ષે પાસ થઈ. ઊંચરો બીજી વર્ષે પણ મેટ્રીકમાં નાપાસ થયો. અમે દીકરીને કોલેજમાંથી ઉઠાડી લીધી. ઊંચરો ત્રીજી વર્ષે પણ નાપાસ થયો. મને યહું: મારી આવી હોશિયાર ઊંચરોને આવો વર! મેં વિવાહ તોડવાનો મનમાં સંકલ્પ કર્યો. પણ તુટે શી રીતે? મેં એમને (પતિને) વાત કરી. પણ એમને એની કંઈ પડી નહોતી.

"એવામાં એમને વિલાપત જવાનું થયું. ત્યાંથી પાછા વળતાં એમને અમારી નાતના એક વિલાપી સાથે સંગમ થઈ ગયો. એ બાઈ આઈ. સી. એસ.ની પરીક્ષા આપીને આવતો હતો. પ્રિયથ યતાં એમની નબર એના પર હતી. એ એને ઘેર લઈ આવ્યા. મને ખતાવીને ખાતગીમાં કહ્યું: "આઈ. સી. એસ. છે. દીકરી ને પસંદ પડે તો વાત કરી જો." મારી દીકરીને આવો! ભણેલોમણેલો વર મળે તો કેવું સાઈં! એટલે હું

દરખાતી દરખાતી દીકરી પાસે મઈ અને કહ્યું: "બહેન, આ ઊંચરોને જો. તને પસંદ હોય તો ગોઠવીએ." હું બોલવાનું પૂરું કરું છું ત્યાં દીકરી બોલી: "બા, આ તું શું બોલે છે? આડું બોલાય? મારો વિવાહ તો થઈ ગયો છે. એક વખત જીએ બોલી મયા પછી ફરી શકાય?"

"વિવાહ તો તોડી શકાય," મેં કહ્યું.

"એ તો સામાન્ય માથુસ તોડે. આપણે એમાં જ એવાં છીએ! આપણે તો એક વાર વચન આપ્યું તે ન જ તોડાય. એનાં માળાપ જીવતાં હોત તો કેટલાં દુ:ખી યાત! એ તો સંતોષ લઈને ગયેલાં. હવે જો સંબંધ તુટે તો એમને આત્મા દુ:ખી યાય. મારે બા, તું મારી ચીંતા ન કર. માઈં દુ:ખ હું બોતવી લઈશ. મારો વિવાહ ભલે કાયમ રહ્યો."

"એની આ વાત સાંભળી હું કાંઈ બોલી શકી નહીં. બોલું પણ શી રીતે? પેલા ઊંચરોને તો આ સંબંધી કશી ખબર નહોતી. એટલે એ તો બીજી દિવસે એને ગામ ગયો. દીકરી નો નિર્ણય મેં એના પિતાને જણાવ્યો. વિવાહ કાયમ રાખ્યો અને દીકરીનાં લગ્ન તરત જ લીધાં.

"સદ્ભાગ્યે જે વરસે લગ્ન થયાં તે જ વરસે એ ઊંચરો મેટ્રીકમાં પાસ થયો. પછી, ચાર વરસે ગ્રેજ્યુએટ થયો. એને ગ્રેજ્યુએટ થયાને સો દિવસ નહોતા થયા ત્યાં એને માસિક સો રૂપીયાના પમારે એક સીમેન્ટના કારખાનામાં નોકરી મળી. કારખાનું શહેરથી દુર ચાર માઇલ એક જંગલ માં હતું. ત્યાં પંદરવીસ કારકુનો એક ચાલીમાં કુટુંબ સાથે રહે. મારી દીકરી પણ ત્યાં મઈ. મારી દીકરી રસોઈ, ભરત, સીવણ, ગૂંચણ, ચિત્ર-કામ, સંગીત વગેરેમાં કુશળ.

"ત્યાં ગયા પછી ધીમે ધીમે એ બહેનપણીએ કરવા લાગી. કોઈનું કપડું ફાટી ગયું હોય તો સાંધી આપે; સીની પણ આપે. કેટલીક બહેનેને એણે સીવતાં શીખવ્યું. કેટલીક બહેનેને ને બહુ જોડા ખરચે ભાતભાતની રસોઈ ડેવી રીતે બનાવવા તે પણ શીખવ્યું. કોઈ વાર નવરારો બધી બહેનેને એકી કરી કોઈ સારા પુસ્તક માંથી વાંચી સંભળાવે. એના આવા મિલનસાર સ્વભાવને કારણે બધાં એના ઉપર પ્રુથ પ્રુથ થઈ ગયાં. એનો પતિ બહુ બધો. એ નાચું લખવાનું કામ કરે. મારી દીકરી કોઈ વાર વધુ કામ હોય તો ચોપડા ઘેર મંગાવે

ને નાચું લખવામાં મદદ કરે. "શેડા વખતમાં એના સ્વભાવની સુવાસ આખા કારખાનાના કામદારો માં ફેલાઈ મઈ. એ કારખાનાના મેનેજર એક પારસી સબબન હતા. એમની દીકરીને ચિત્રકામ ન આવડે. કોઈક એમને કહ્યું કે આપણે ત્યાં કલાણા બાઈનાં પત્નીને બહુ સાઈં ચિત્રકામ આવડે છે, મેનેજરે પોતાની દીકરીને મારી દીકરી પાસે ચિત્રકામ શીખવા મોકલી. એણે ચિત્રકામ શીખવ્યું. પેલી ઊંચરો પાસ થઈ મઈ. પારસી સબબન પ્રુથ થયા અને જાતે ઘેર આવી મારી દીકરીને કહ્યું: "હું તમને રાજી કરવા આવ્યો છું. બોલો કેટલા રૂપીયા આપું?"

મારી દીકરીએ કહ્યું: "હું તો ભણાવતી હતી ત્યારથી જ રાજી છું. વળી તમારી દીકરી પાસ થઈ; એટલે વધુ રાજી થઈ છું. મારે કંઈ પણ ન જોઈએ. મારા પિતાએ મને પૈસા કમાવા નથી ભણાવી. જ્ઞાન મેળવીએ તે તો લોકોને આપવું જ જોઈએ ને? અને ચિત્રકામ આવડતું હતું ને તે મેં શીખવ્યું. એમાં વળી શી ચાની?"

"પેલા પારસી સબબને બહુ આમલ કર્યો. પણ મારી દીકરી પોતાના વિચારમાં મક્કમ રહી."

આ બહેનની આ કથા બ્યારે બ્યારે યાદ આવે છે, ત્યારે ત્યારે મારી આંખો આમળ એક સુશિક્ષિત, સંસ્કારી આર્થ સમારિતું ચિત્ર બહુ થાય છે.

ચર્ચા પત્ર

શ્રીમંતો સાદાઈથી લગ્નો ઉજવવાની પ્રથા પાડે

તંત્રીશ્રી, મુખ્યમંત્રી આને કારગી મેંધ-વારીની ભટ્ટીમાં શેકાઈ રહ્યો છે. મધ્યમંત્રી તો બોલવા પૂરતું જ બોલાય છે. ખરેખર તો આવા લોકો કનિષ્ઠ વર્તમાં અરીબોની શ્રેણીમાં જ આવી શકે તેમ છે. હું બાણું છું જેવા ધણા દાખલાઓ કે જેઓ લગ્ન કરી પોતાનું "નાક" સહી સલામત રાખવા ઉચાર નાણા લઈ લઈ કરે છે અને જીંદગી ભર તે પાછા આપવા કાળી મજૂરી કરે છે. આવા માણસોને ત્યાં દિકરીનો લગ્ન પ્રસંગ એટલે તેમના માળાપને મન જીવન-મરણનો પ્રશ્ન છે. શ્રીમંતોને ત્યાં દિકરીનો વિવાહ એટલે જીવે કોઈ રાજ્યાભિષેકનો અપૂર્વ દિવસ! બન્ય કેરેશન, રોશનીનો ઝળહળાટ, સતત ગીતોનું ગુજન, જમણવારોની જમણાઈ આ બધું સામાન્ય હોય છે. તેમાં હવે પાર્શ્વો અને બીજા ખરચો વધ્યા.

શ્રીમંતો સમજે તો બચવહાર અને રિવાજના નામે મધ્યમ વર્ગને વિનાશની મર્તોમાં ધકેલતો રોકે. લગ્નાદિ પ્રસંગો સાદાઈથી જ કરવા મારે શ્રીમંતો દૃષ્ટાંતરૂપ બની રહે. પૈસો હોય તો તે સુમાર્ગે વપરાવો જોઈએ ગરીબ વિલાસિને ચોપડી મારે અસાધ્ય રોગીઓને કે અન્ય ઉપયોગી કામમાં પૈસાનો ઉપયોગ કરવો વધુ ઉચિત જણાય છે. જમાનાને અનુસરીને અરીબોને રાહત યાય તેવા કદમ ઉઠાવવા જોઈએ. લગ્ન પ્રસંગોની બચાઈ અને મરણ પાછળના જમણવારો કરવાનું બંધ કરવું જોઈએ.

—એક નત્ર સેવક.

જેઓ શ્રાપ દે છે. સોમંદ ખાય છે, જીડું બોલે છે. અને ચોરી કરે તેમનાથી અળખા રહેજો.

—છટુમી.

સાથે બાંધવાની રીણન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીક્કની, રીણન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને ચોટર શણગારવા માટે જરૂરના બધાં રીણનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંગોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્ષોચસ મળશે.

ટેબલ પર સુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના ચુંદર કુલો મળશે.

ટેકાણું : માખરો હેટરસ (પ્રો.) લી.

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,

ટ્રાન : ૮૩૫-૭૯૯૧ પહેલે માળે, બાંકસ પરપલ.

મારદર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જિહાનીસબગ,

હિંદનો પત્ર

(અમારા અખરપત્રી તરફથી) ૧૫-૫-૫૯.

ઉદ્યોગોથી ધમધમી ઉઠનારું કંડલા

કંડલા બંદર અને તેની આસપાસના વિસ્તારોના વિકાસ માટે ભારત સરકારે 'કંડલા બંદર પર 'ફ્રી ટ્રેડ ઝોન' સ્થાપવાનું નક્કી કર્યું છે. આ અંગેની યોજનાને ભારત સરકારનું નાણાં ખાતું, વેપાર ખાતું ને વાહન વ્યવહાર ખાતું આખરી ઓપ આપી રહેલ છે ને ભારતના સૌ પ્રથમ આવા વિસ્તારની સ્થાપનાને લગતી સત્તાવાર જાહેરાત એકાદ માસમાં જ થશે.

આ બાબતને લઈ જ તાકીદની મજૂરીને યોજનાનું કામ એકાદ વર્ષમાં જ પુરું કરવાની સરકારની મજૂરી છે.

બંદર પાસેના બેથી ચાર માઇલના પટ્ટાને ફરતી કાંટાળા તારની વાડ બંધાશે અને ઉપરાંત તેના પર ચોક્કા ગોઠવાશે. આ ફ્રી ટ્રેડ ઝોનમાં આવેલા માલ પર આયાત જકાત લેવાશે નહિ તેમ ત્યાંના કારખાનામાં તબયાર થયેલા માલની નિકાસ યતાં તેના પર નિકાસ જકાત નાંખાશે નહિ.

સરકાર ધારે છે કે આ વિસ્તારમાં સંખ્યાબંધ ઉદ્યોગો સ્થપાશે અને તેના પરિણામે બાણ્યમાં જ નવા વસેલા માંધી મામના દબારા લોહાને રોજ મળશે, કુડેલા બંદરનો વિકાસ થશે અને દેશના એક ખુણામાં પડેલા વિસ્તાર ઉત્તમથી ધમધમી ઉઠશે.

સરકારે આ વિસ્તારમાં કારખાનાં નાખનાર ઉદ્યોગપતિઓને શક્ય એટલી ખાંધી જ સહાય આપવાનું નક્કી કર્યું છે.

આ યોજના અંગે તાજેતરમાં ભારત સરકારના બે ઉચ્ચ અધિકારીઓએ કંડલાની મુલાકાત લીધી હતી ને વિવિધ બાબતો અંગે રચાનીક અધિકારીઓ અને આગેવાનો વચ્ચે ચર્ચા વિચારણા કરી હતી.

ભારત અને પાકીસ્તાન વચ્ચે સમાધાન

તિમેટ ઉપર સામ્યવાદી ચીને આક્રમણ કર્યું. તેમાંથી એક ખાસ મહત્વનું ભણવા બેગ પરિણામ એ આવ્યું કે, ભારત અને પાકીસ્તાન વચ્ચે જે લજા અથુ ઉકેલ પ્રશ્નો દણ્ય પડેલા છે તેનું સત્વરે સમાધાન કરવાની દેવે ભારત અને પાકીસ્તાન બંનેને જરૂરીયાત દેખાય છે.

આ સમાધાન શોધવા માટેનાં ભારત અને પાકીસ્તાનમાં નહિ પણ બહાર

ચકો ગતિમાન થયાં છે અને પાકીસ્તાન તરફથી તેની શરૂઆત મધ છે.

આ અંગે મળતા સમાચારો પરથી જણાય છે કે અમેરીકામાં વેશિંગ્ટન ખાતેના પાકીસ્તાની એલચીએ અમેરીકાખાતેના ભારતીય એલચી શ્રી. આમલાની મુલાકાત લીધી હતી અને ભારત તથા પાકીસ્તાન વચ્ચે જે ટેટલાક અથુ ઉકેલ સવાલો પડેલા છે તેનું સમાધાન કેમ થાય તે બાબતમાં પાકીસ્તાનનું મંતવ્ય દર્શાવતું મેમોરનડમ તેમણે શ્રી આમલાને પેશ કર્યું હતું.

મુંબઈના હરિજન નગરપતિ

શ્રી પી. ટી. બોરાલે બલે મને તે પક્ષના અને એ રીતે મને તે જીવમાં બળેલા હોય, પણ મુંબઈના શહેરના પ્રથમ હરિજન મેયર યુ'ટાઈ આબ્યા તેથી શહેરના જ નહિ. સારાચે દેશના અભિનંદનના અધિકારી છે. માંધીજી એ તો રાષ્ટ્રપતિના રથને ઠાપ હરિજન કુમારિકા બેસે એવી કલ્પના કરી હતી, ઠાપ હરિજન એક બે દાયકામાં રાષ્ટ્ર પતિ થાય એવી શક્યતા વિચારવાનું આને છેક દુબકર નથી, પણ હરિજન કુમારિકા રાષ્ટ્રપતિપદે આવે એ સમય દુર દુરનો લાગે છે, પણ એવો દિન જ્યારે આવશે ત્યારે ભારતની નવરચનાનું કાર્ય પૂર્ણતાએ પહોંચ્યું હશે.

શ્રી બોરાલેએ ચોતાને નગરપતિ તરીકે યુ'ટાવાનું જે માન મળ્યું તેના યશ હો. આંબેડકરને આપ્યો છે. પણ દેશને એમની યુ'ટણી અંગે સૌથી મહત્વની બાબત એ છે કે એક હરિજન મુખ્ય જોવી મહાન નમરી અને આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતિ ધરાવતા શહેરના નમરપતિ બનવાથી ભારત પર અરપૂરવતાનું કલક છે તે મદદ અંગે ઓર્થું થયું છે એ છે.

મુંબઈના નગરપતિનાપદે સર શીરોઝ શાહ મહેતા, શ્રી નિરૂલમાઇ પટેલ, શ્રી નરીમાન જેવી મહાન વ્યક્તિઓ જૂતકાળમાં આવી મધ છે.

હુનીયાની સૌથી મોટીને લાંબી નહેરનું શરૂ થયેલું ખોદ કામ

રાજસ્થાનના વેરાન વિસ્તારની વચમાં આવેલ હનુમાનગઢ નજીક રાજસ્થાન નહેર માટેનું ખોદકામ શરૂ થયું છે. આ નહેર પૂરી યતાં તે હુનીયામાં સૌથી મોટી અને લાંબામાં લાંબી

નહેર બની રહેશે. ટેટલાક સ્થળોએ તો કડીઆકામ શરૂ પણ થયું છે અને નહેરમાં વાપરવા માટેની પાકી ઇંટો બનાવવાની બઢીઓ ઉભી કરવાની બવરથા પણ કરવામાં આવી છે. ભારતના એક વેરાન પ્રદેશને હરિયાળા પ્રદેશમાં પલટી નાખવાની દિશામાં આ પહેલું પગલું છે. જ્યારે આ સૌંચાઇ યોજના સંપૂર્ણપણે વિકસશે ત્યારે મુખ્યત્વે લઈ, કપાસ અને ચણા જેવી કૃષિપેદાશો લગભગ ૨૦ લાખ ટન જેટલી વધુ થશે એવી ધારણા રાખવામાં આવે છે.

માંધીજીના સ્મારક માટે કેટલા અર્થ થશે ?

જાહેર બાંધકામ વસવાટ તથા પુરવઠા ખાતાની નાયબ પ્રધાન શ્રી અનિલ ચંદાએ રાજ્યસભામાં પ્રશ્નોત્તરી સમયે કહ્યું હતું કે અહડતા અંદાજ મુજબ રાજ્યકાંટ ખાતે મહાત્માજીના સ્મારકના પ્રથમ તબક્કાના બાંધકામમાં રૂ. ૨૫ લાખ કરતાં વધુ અર્થ થશે અને બીજા તબક્કામાં રૂ. ૨૧ લાખનો અર્થ થશે. અત્યારે વીમતવાર યોજનાઓ તબયાર થય રહી છે. અને એ પછી ચોક્કસ અંદાજ તબયાર થશે. બીજી યોજનાના માળામાં જ પ્રથમ તબક્કાનું કામકાજ શરૂ થશે અને તે પુરું યતાં ચાર વરસ લાગશે. બીજા તબક્કા

એ પછીના બે વરસમાં સંપૂર્ણ થશે.

માંધી મિનાર

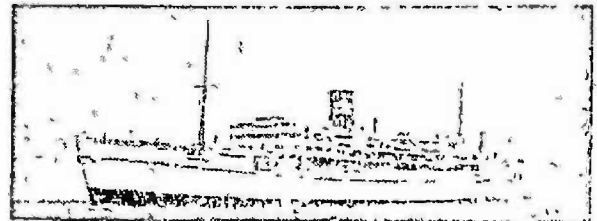
આરિસ્થાના મુખ્ય પ્રધાન હરેકુણ્ય મહેતાએ સમ્મલપુર હીરાકુંડ યોજનાના વિસ્તારમાં ટેકરી ઉપર ૬૭ ફુટ લંબા મિનારનું જાહેરાત કર્યું. બંધની ડાબી બાજુ ૮૮૪ ફુટ ટેકરી ઉપર આ મિનાર બાંધાશે છે. બંધની જમણી બાજુએ જવાહર મિનારથી આ મિનાર સો ફુટ જેટલો છે. એની એક ખાસ વિશેષતા છે કે મિનારનો ઉપરનો ભાગ રહે છે અને દર પાંચ મીનીટે આટો પુરો કરે છે. તેના હીરાકુંડની વિશાળ યોજનાનું દરમ જોવા મળે છે.

વિકાસ માટે અર્થણ્ય

અમેરીકા ખાતેના જૂતપુર્વ ભારતીય એલચી શ્રી મગનવિહારી મહેતાએ બાવનબર ખાતેનું તેમનું આશરે રૂ. ૩૦ લાખની કીમતનું આલિશાન મહાન બાળકો અને સ્ત્રીઓના વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ માટે શહેર મુખરાખને દાનમાં આપી દેવાનો નિર્ણય કર્યો છે અને આ અંગેની સત્તાવાર જાહેરાત પણ ટુંક સમયમાં જ થઈ જશે.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ૩૨લી મે ૧૯૫૯ના આવશે. અને ૬ઠ્ઠી જુન ૧૯૫૯ના ઉપડશે.

મુંબઈ અથવા કરાંચીનું લાડું.

૬સ્ટ ઠલાસ	એક	બોરાક	વગર	પા. . .
સેકન્ડ ઠલાસ	"	"	"	પા. ૬૦-૧૫૦૦
થર્ડ ઠલાસ	"	"	"	પા. ૩૧-૧૦૦૦
ઝોર્ડાનરી			સ્પેશીયલ	
નોન-વેલ્ટેરીયન	પા. ૪-૧૩-૦૦	નોન-વેલ્ટેરીયન પા.		
વેલ્ટેરીયન	પા. ૪-૪-૦૦	વેલ્ટેરીયન પા. ૬-૧૫-૦૦		

વધુ માહિતી માટે મળો આ લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ

(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

નારાયણુ નામ લેતા મોક્ષ

પુર્વનો ઠા દુરાચારી યદ્ અનન્ય બને તને શીઘ્ર તે યાપ ધર્મોત્તમા પામે શાસ્વત શાંતીને.

—ગીતા.

સ્વામી નારાયણુ સંપ્રદાયના સ્થાપક શ્રી સદગુનંદ સ્વામીની આ વાત છે. એક વાર એક વેશ્યા શ્રીજી પાસે આવી પ્રણામ કરી દીન વદને ઉભી રહી. શ્રીજીએ પુછ્યું: “શું છે બેન?” “મદારાજ માનવને મોક્ષ કમારે મળે?” “એ તો એના કર્મ અને શ્રદ્ધા પર આધાર રાખે છે.” “પ્રભુ! મારા તો કર્મ કાળા છે આખો જન્મનો એવા કામોમાં જ વિતાવ્યો છે. મારા જેવીને મોક્ષ કમારે મળે?” “તું ક્યારે મોક્ષ માગે છે?” “મને તો આ જન્મે જ મોક્ષની તાલાવેલી હવે લાગી છે.” “આ જન્મે છન્ડે તો આ જન્મે પણ મોક્ષ મેળવી શકાય છે.” “પ્રભુ મારા પાપો મને છવતા. છવત વિધીના દંસ જેવી વેદનાઓથી પીડી રહ્યા છે. હું તો આ જન્મે અને બને તેટલો વહેલો મારો મોક્ષ હવ્યું છું.”

“બાપ શ્રદ્ધા હોય તો મોક્ષ આને ને આને જ મળે.” “પ્રભુ તો મને તેની રીત બતાવો જેથી હું આ નકની વેદનામાંથી મુક્ત થવું. મારી શ્રદ્ધા તો અપાર છે.” “બાપ દુઃખ વેદવું પડશે છે તપ્યારી?” “પ્રભુ કહે તો પ્રાણુ આપુ.” “મારે પ્રાણુ નથી જોઈતા. હું કહું તેમ કરો.” અને શ્રીજીએ કહ્યું કે એક મુડલો ભરીને ઘઉં દળતા દળતા નારાયણુ નારાયણુ નામ રટણુ કરને. ઘઉં ખલાસ થતાં તારો મોક્ષ થશે. પણ એ કાર્ય કરતાં ખીનમાં જરાપણુ ધ્યાન ન આપતી. વેશ્યા આનંદ ભેર ઘેર પહોંચી. ભકતી અને શ્રદ્ધા સાથે રાતના નાહી, અને ચોખ્ખા વસ્ત્રો પહેર્યાં શ્રીજીના ફોટા પાસે ધીનો દીવો કરી પ્રણામ કરી મુડલો ભરી ઘઉં ભટ દળવા ભેડી. દળતી જાય અને નારાયણુ નારાયણુ રટણુ કરતી જાય. તે તો બને બાન બુદ્ધી.

સવાર પડતા ઘઉં દળાઈ રહ્યા. વેશ્યાએ આંખ ઉધારી. ઘઉંનો ભોટ મુડલામાં ભરી સીધી પહોંચી સદગુનંદ સ્વામી પાસે.

“પ્રભુ લો તમારો ભોટ.” પ્રણામ કરતા બાપએ કહ્યું.

શ્રીજીની આંખ બાઈના હાથ પર બાંધેલા પાટા પર પડી. અને કહ્યું “બેન તને મોક્ષ મળી ગયો.”

એક ભકતે શંકા કરતાં પુછ્યું “દેવ, વેશ્યાને એક રાતમાં મોક્ષ કેમ મળી શકે?”

“એ જાણવું હોય તો આ બેનને પુછો કે એને ઘઉં જેવી રીતે દળ્યા?”

ભકતે વેશ્યાને પુછ્યું. એને બધી વાત જણાવી. અંતમાં કહ્યું કે દળીને ઉઠ્યા પછી હાથમાં પીગા ચતી જણાઈ જોયુ તો હાથ ઠોલાઈ ગયા હતાં અને લોહી મળતું હતું. મને વેશ્યાને દળવાની ક્યાંથી આવત હોય. પણ મારું ધ્યાન ફક્ત મોક્ષમાં જ હતું આથી દળતાં તો મને જરા પણ દુઃખ ન થયું.”

શ્રીજીએ ભકતને કહ્યું “આવી શ્રદ્ધા અને એકાગ્રતા હોય તો મોક્ષ શું ન મળે?”

અંચળ માણસો જે બળ કરી શકતું નથી તે મુક્તિ અને વિચારથી કરી શકે છે.

—હુસી.

સુ મા આ ર સુ ગ્ર હ

—ડરબનમાં શહેરના મધ્ય ભાગમાં મોટરને બંધ કરી પાર્ક કરેલી હતી તેમાંથી કાંચ તોડી ૯૦ પાઉન્ડનો માલ આ અકવાડીવાની આખરીમાં ચોરાયો હતો. આથી પોલીસ તરફથી જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે; કોમતી માલ બહારથી દેખાય તેવી રીતે ન રાખવો.

—જેદાનીસબખમાં ટાઇફોઇડનો રોગ ધણે ફેલાયો હોવાનું પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે. આ સામે ચાપતા ઇલાજો તરીકે લોકોએ બહારના અમે તેવા ખોરાક ન લેવા અને પાણી દુધ ઉકાળીને પીવું.

—જેદાનીસબખમાં ૧૯૫૭ તે ૫૮ સુધીના વર્ષમાં કારને કરાયેલા દંડ જેટલે પોલીસોએ ૧૭૩,૬૮૧ પાઉન્ડ મેળવ્યા હતાં અને એ યુ-હાજોની શોષ માટે શેકાયેલા પોલીસોનો ખરચ ૩૪૩૦૦૮ થયો હતો.

—ધી લાસ્ટ જરની” નામનું એસન પેટને લખેલું નાટક હુસાકામાં બજવવાનું છે. ત્યાં બજવવાનું નકકી ક્યુ” કારણુ બધા મિશ્ર સમાજ ત્યાં ભેગો થઈ શકે તેમ હતો. આનું રીહર્સલ જોવા મી. પેટન હુસાકા ગયા હતાં.

મી. પેટને કહ્યું કે આ નાટક યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં બજવવાવા વિચાર કરી રહ્યો છું. ત્યાં નિત્રો લોકો આવા ખેલને આવકારશે.

—ગાંધીજીના વડીલ મેન શ્રીમતી રણ્યાતબાને હરને રાજકોટમાં અંધ સ્ત્રીઓ માટે વિકાસ ગૃહ બાંધવાનો સિવારો પણ વિધી થયો હતો.

—વિશ્વની અને હોંદની પરિસ્થિતિની જોતા વડા પ્રધાન પંડીત નહેરુએ આ આખું વરસ હોંદ બહાર ન જવાનું નકકી ક્યુ” છે.

—માસ્તર તારાસીંખ વિનોબા બાવે પંજાબમાં પ્રવેશ્યા હારે તેમને મળ્યા હતાં. માનવામાં આવે છે કે તેઓ વચ્ચે “શિખસ્તાન” અંગે વાટાઘાટો થઈ હતી.

—મુંબઈ રાજ્યમાં ૧૯૫૪થી ૫૮ સુધી માં ૫૬૧ પરણીત અને ૮૧૧ સ્ત્રીઓ વિધવા અથવા ત્યકતા અને ૨૦૦૦ કન્યાઓનું દરણુ થયું હતું આમાંથી ૨૧૦૩ કેશી પકડાયા હતાં અને સળ કરવામાં આવી હતી.

—સીલોનમાં વસતા ૨૮ હજાર ભારતી ઓએ ત્રણ વર્ષમાં સિલોનનું નાગરીકત્વ મુકી હોંદ આવી ગયા છે.

અન્દાજ હૈ

*

મેં મરજદ કે દાર ગયા તો, મંદિર ક્યોં નારાજ હૈ? રા હેં નહ બનાને વાલો, મંજદ સે ભટકાને વાલો, મેં તુમકા લલકાર પુછતા. એક નહોં કયા જમકા માલીક, જસકે સિર પર ઉચી નીચી, સખ દુનીયા કા તાજ હૈ? સાંખર ઠા લહરને દો તુમ, નદિયો ઠા બદ બને દો તુમ; મત બાંધો નબકે ગેષોઠો, આને દો વહ છુંદ ધરાપર, જસકે લીયે વિજનમે રોતી, આ તકકી આવા જ હું: માટી કે ઇન્સાને, સુન લો, ધરતી ઔર ગમનસે યુનલો; જતને કુલ ખિલે હોં કલતક, કિન્તુ ન ઉડ ઇન કલીયો કા. જનકી પ્યારી ભરી અંમગાઈ પર ધમરો ઠા તાજ હૈ કીરજોમે દલ અછ નિશાએ, ઔરબસે બર રહી દિશાએ; મેદ બરે મનકે સખ બન્ધન, ખોલો, જીવન ખરસ રદા હૈ. ધરતી રખમં બનેગી, મેરા, કુછ એંસા અન્દાજ હૈ. (રા. શર્મા.)

તમારા હાંતને સંભાળો

હાંતને કસરત ન મળવાથી હાંતના પેદા નખળા પડે છે.

કમજીભાતને લીધે હાંતના પેદાને સ્વચ્છ લોહી પહોંચતું નથી.

બહું મળપણુ ખાવાથી હાંત સડે છે.

શું કરશો ?

સવારના સૌથી પ્રથમ નવસેકું પાણી લઈ તેમાં મીઠું નાખી તે પાણીથી ડોખળા કરો.

પછી તલના તેલમાં કપુર નાખી તેનું આગળથી પેદા અને હાંતપર ધીમે ધીમે માલીશ કરો. (ઓલિવ ઓઇલ પણ ચાલે.)

દીવસના ત્રણ વખત આમ કરશો તો પાપેરીયા રળ લેશે.

કેળજીયાત મટાડવા

સવારના એક કપ દુધ નહીં જેવું મરમ વમર ખાંડનું પીવું.

જમવામાં ઘઉંની યુલાવાજી રોટલી, બાઈફા શાક, (દૂધી, પરવળ, માજ, ખીન્સ, વાલોર, પીઝ, કારિલા, માજર,) લેવામ. જમ્યા પછી અરધા કલાક બાદ ઊસ લેવી. ખનતા સુધી બાખરી ખાવી કે જેથી હાંતને કસરત મળે.

ફરટ ખાવું અને મગ કે મમની દાળ ખવાય. શેરડી જુસી ખાવી. આથી કેળજીયાત જાય છે અને પેદા મજબુત થતાં પાપેરીયા પણ જાય છે.

ઈન્સુલીનની શોધ

પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ દરમીયાન ફ્રેડરીક બેન્ડીગ, ફ્રાંસમાં હતાં. પરંતુ યુદ્ધ પુર થતાં જ તેઓ શેરાન્ટો યુનીવર્સીટી માં મીડી પીશાખ યજાના કારણે શોષવા દાખલ થયા. અહીંના અન્ય ગેઝા-નિદાની મદદથી તેમણે પ્રથમ આઇ-સ્લેટીન અને પાછળથી ઇન્સુલીન નામે જાણખાતા આ ઇન્ફેક્શનની શોષ કરી. કુતરાં વગેરે પ્રાણીઓ ઉપર પ્રયોગો કર્યા બાદ, મીડી પીશાખને રોગ ધરાવતા યુદ્ધ એક ગેઝાનિક ઉપર પણ આ ઇન્ફેક્શન અજમાવી જોવાયું હતું. અજમાયશ સફળ બની અને ત્યાર બાદ તો ઇન્સુલીનની ખ્યાતિ વિશ્વવ્યાપી બની ગઈ, જેવે સને ૧૯૨૩માં બેન્ડીગ તેમજ મેક્લીઝા નામના તેમના સહ-ગેઝાનિકને આ માટે સંયુક્ત નોબેલ પારિતોષક એનાયત કરવામાં આવ્યું હતું.

આભિનવ રામાયણુ

રામાયણુનું યુનિ સંતાપલજીએ કરેલું રૂપાંતર. આ પુસ્તક ધણું વાંચવાલાયક છે.

કૌખત શી. ૫-૬ પોરટેજ સાથે.

Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, — Natal.

સામાજિક ખબરો

લગ્ન સમાચાર

યુટનહેમના શ્રી હરીભાઈ, કે. પટેલના પુત્રી શ્રી બાણુભાઈના શુભ લગ્ન ડરબનના શ્રી નેરામભાઈ ડી. પટેલની પુત્રી શ્રીમતી મણીબેન સાથે અનેક સ્નેહીઓની શુભેચ્છા સાથે થયા હતા. લગ્નને સારી રીતે પાર પાડવા ને ભાઈ બેનોએ મદદ કરી તે સર્વેનો આભાર તેઓ આ પત્રદારા માને છે.

તા. ૧૦-૫-૫૬ના દિવસે પેલાશુ નિવાસી શ્રી બાણુભાઈ રતનજીના પુત્ર ચિ. નરસિંહભાઈ ના શુભ લગ્ન કશુ નિવાસી મનભાઈ મોરારભાઈની પુત્રી ચિ. ભીખીબેન સાથે ડરબનના ભારત હોલમાં થયાં હતાં.

સગાં સ્નેહી મિત્રોએ દૂર દુરથી પહારી નવયુગલને મંગલ આશીર્વાદ આપ્યા હતા મંગલો તરફથી કુલદાર થયા હતા. અનેક દાન અપાયાં હતાં, તુલસીદેવો બદલ સૌનો આભાર માનવામાં આવે છે.

વાઇનબર્ગ ટ્રેપના શ્રી પરાગભાઈ પરશુની પુત્રી શ્રીમતી પાર્વતીબેનના શુભ લગ્ન અમાસમાં પોર્ટ એલીઝા-

બેનના શ્રી કુલ્લભ રથાના પુત્ર શ્રી સુનીલાલ સાથે અનેક સ્નેહીઓની શુભેચ્છા સાથે થયા હતા.

નેહાનીસબર્ગના શ્રી નેરામભાઈ ડાહ્યાભાઈની પુત્રી ચિ. અંબાવતીના લગ્ન ડાવલના શ્રી રામાભાઈ કસનજી ના પુત્ર શ્રી હમનલાલ હેડે કુંવરજી ભાઈ સાથે રવિવાર, તા. ૧૦-૫-૫૬ના પાટીદાર હોલમાં શ્રી ઉમિયાજીકર બેખાકરના હસ્તે થયાં છે. આ પ્રસંગે વિવિધ સંસ્થાઓ તરફથી નવદંપતીને શુભાશિષો સહિત કુલદાર અપેક્ષુ કરવામાં આવ્યા હતા. બંને પક્ષ તરફથી જીદી જીદી સંસ્થાઓને બેટ આપવામાં આવી હતી. આ પત્ર દારા સૌ સગાં સ્નેહી મિત્રોનો આભાર માનવામાં આવે છે.

નેહાનીસબર્ગના શ્રી રામજીભાઈ છીખાભાઈની પુત્રી ચિ. શાંતાબેનના લગ્ન પ્રિટોરીયાના શ્રી નરસિંહભાઈ મોરારભાઈના પુત્ર શ્રી મોહનભાઈ સાથે, રવિવાર, તા. ૧૦-૫-૫૬ના રોજ માંધી હોલમાં થયા છે. આ પ્રસંગે વિવિધ સંસ્થાઓને બેટ આપવામાં આવી હતી. લગ્ન સમારંભમાં ભાગ લેનાર તથા કામકાજમાં મદદ

કરનાર સૌ કોઇનો આ પત્ર દારા આભાર માનવામાં આવે છે.

પ્રિટોરીયાના શ્રી હીરાભાઈ લાલભાઈ બેગીના પુત્રી શ્રીમતી શાંતીબેનના શુભ લગ્ન નેહાનીસબર્ગના સ્વ. રજીણાભાઈ મંગાભાઈના પુત્ર શ્રી. રામભાઈ સાથે. તા. ૧૦-૫-૫૬ના પ્રિટોરીયામાં અનેક સ્વજનો અને મિત્રોની શુભેચ્છા સાથે થયાં હતાં.

બધાએ કાર્યને સારી રીતે પાર પાડવા આનંદ સાથે સહકાર આપી મદદ કરી હતી તે સૌનો હીરાભાઈ આભાર માને છે.

સાબ્દાર સ્વીકાર : શ્રી હરીભાઈ કે. પટેલ, યુટનહેમ, પા. ૧-૧-૦ પરામભાઈ પરશુ, કેપ, થી. ૧૦-૬

હીરાભાઈ લાલભાઈ બેગી, પ્રિટોરીયા, પા. ૧-૧-૦ રામભાઈ કરસનજી, કેવલ, પા. ૨-૨-૦ બપરામભાઈ ડાહ્યાભાઈ, નેહાનીસબર્ગ, પા. ૨-૨-૦ રામજીભાઈ છીખાભાઈ, નેહાનીસબર્ગ, પા. ૧-૧-૦ બાણુભાઈ રતનજી, પ્રિટોરીયા, ૧-૧-૦

ધરમાં કેમ બનાવી ટંકાડવા લાઈ સુકાબ્ય. "મનને મોઢ" સ્વ. કીશોરીલાલ મયરવાળા કૃત સુંદર કામળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ફેક્ટ થી. ૧-૦ પોર્ટલ ૩ પેની આ જોશીસેથી મળશે. 'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

માસ્ટર પ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
નવ નવનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, શ્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે શ્રેષ્ઠ નવનાં ડ્રેસિંગ, પ્રેક્ટીકલ, કારડીગનસ અને બખ્યાન્કે માટે-જીકીટ, બીબ્સ, બ્લેન્ડેડસ, શોક્સ; નેપથ્રોસ વિગેરે.
ફરેક ભવતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામજી.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, નેહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

શ્રી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે
આગ અકસ્માત તથા હરીયાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાન કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.
ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.